

و شکر حالتی پدید آمدن بجای بودن و نہ برای رفتن و نہ پرده در میان از سہر طرت آشنا یان دور و دشمنان صد رنگ سنا و دیدگان سخت پیشانی و عمد گزاران ناپایداری و درنگا پود ما در دشت بے پناہ بنجاک ہچارگے نشستہ باروزگار سے دژم و روسکار پر گندہ ہزاران سے اندوہ ز شدیم بہر حال برخواستن و بجائے گام برداشتن نماگزیر نمودوران ہنگامہ بدسگالان راہ سپردیم بہت آنہی پرده بر چشم مردم فرو بہشت بیارز سے باستانی ایزد سے ازان ہم گاہ برآمدہ وحشت خانہ ہر اسے دو مسازی ہنگنان برسیل گاہ ہنوادہ و از نکو ہمیش بیگانگان و خیر باد آشنا یان رستگار بباغچہ اتفاق افتاد و پناہی روکنو و نیر و سے رفتہ باز آمد و دل را قوتے سترگ رو سے داونا گاہ پدید گشت کہ چند سے از پشرو ہندگان نافر جام گذارہ دارند از نگا پو بستوہ آمدہ زمانکی آسایش گزیدہ آمد باو سے شرم و شرم و طمانی سے پر گندہ بیرون شدیم و بہر جا کہ رفتہ سے شد بلا سے ناگمانے سیاہی سپرد و گرم ناکر وہ جای رھگرا سے بادیہ خطرناک سے گشتیم تا آنکہ دران دواد و سبے تابی در و وار و کورانہ باغبانی بشناخت و حال دیگرگون گشت نزدیک بود کہ قالب تھی گرد و نقد زندگانے سپردہ آید آن سعادت مشرت بگوناگون مہربانے دل رفتہ را باز آورد و از راہ نیکوئی بخانہ خود برد و بچوارے کے بر نشست اگر چہ گرامے برادران انکو ہیدہ حال بیرون نشد و زمان زمان تک دیگرگون شدے لیکن مرار خلافت آن مسرت افزو سے و آثار دوستی از ناصیہ احوال آن لاپہ گرسے بر خواند سے پد بزرگوار خود با نیز و بیحال بودہ بر نطع انکی خرمش فرمود سے و نیرنگے تقدیر را تا شاکر سے لختی از شب گذشتہ بود کہ خداوند خانہ بدلی ہی آہ و زبان بنیچارہ دراز کرد کہ با وجود مثل من دوستی دین شورش گاہ کجا بسر بردہ می شد در امن ازین چہ ابر گزندہ بود و بچہ بخاطر نمی رسید بخاطر این برگزیدہ مرد بود با سخ گزار دم کہ درین طوفان دشمن کا سے از ہمہ شخصایان بک رنگ و ہوا و ایمان یکدل دور سے جستہ آمد کہ مباد ازین رھگذر آزار سے بدیشان رسد لختی شکفتے درآمد و گفت اگر گوشہ مرا خوش نمیکند اندیشہ بکار میرود نہا خانہ ما سے امن را نشان داد و آثار دوستی از گفتار او پدید آمد خوش اورا پذیرفتہ بچو لجا سے گزیدہ فرود آمدیم چنانچہ دل سے خواست مفوت گاہ سے بدست افتاد ازان سر منزل نامہا حقیقت طراز سعادت نشان انصاف گزین و آشنا یان راستی اندوز ارسال یافت و ہر یک شناسا سے حال شد و بچارہ گرسے درآمد و عراق را اطمینانے روی دادہ یک ماہ و کسے دوران آرایش جالب سر بردہ سے شد و آن برادر گرامے از اگرہ بفتح پور شتافت نادوران اردو سے بزرگ چارہ گرایان دل سوز را اگر مگر گردانہ صبحی آن تام محرم روز اندیش با ہزاران درد و غم آمد و پیام روزگار سخت آورد ہمانا کے از بزرگان دولت واق سقاو سے بارگاہ خلافت از انکی دستان حاسدان بدگو ہر شورش در شد و بی آنکہ آئین نیاز پیش گیر و آداب نیدگے بسر و بچہ یو عالم بدیشتی پیش آمد و تندی سے نمود کہ مگر دورہ سپہرا خرمے شود و روز رستخیز نزدیک کہ درین دولت بدکاران شوریدہ مغز فراغت با دارند و مردم نیک سرگردانے ذہن چہ آئین ہست کہ بجائے آید چہ ناسا سے است کہ روی میدہان برو با ز آرم دوست بر نیلوی او بچشودہ گزارش نمود کہ را میگوئے و ازین چہ کس بخواستے خراب دیدہ یا بفرہوشمند سے شولیدگے راہ یافتہ چون نام برد حضرت بکر گرائی او آشفتنند و ہر زبان آوردند ہی اکابر وقت بد و جان گرائی او بہت بستہ اند و فتو اما در بست کردہ زمانی مرا آسایش بنید ہند و با آنکہ سیدانم کہ شیخ در فلان جاست نشان این خلوت دادند دیدہ و دستہ تغافل میرود و ہر یکے را با پاسے فروینش نام آوناد استہ میخروشی و پا از اندازہ بیرون سخی صلیح کس برو و شیخ را حاضر گرداند و ہنگامہ علما فراہم آید برادر گرامے ہمان زمان این شورشن شنیدہ شبائشب با بیچار خود را رسانید بے انکی مردم باز بائین پیش بر لباس دیگر برآمدہ را ہی شیم و آشفتنکے دشوار تر از ہمہ ایام ناکامی شورش

در باطن افروز و اگر چه نمی ترسند شد که مردم تا کجا همراه اید و با شریار و او که تا چنانکه از سرش نموده اند و غیب دان را چگونگی بر حال دست
است لیکن بریشانی نعمت ترشورش آورد و سبب آنکاست بافتن آن مردم بکاه سر آوارگی گرفته آمد نورستان آفتاب و تارکیها سبب
و هجوم نساک شهر و سنگامه شهر و سیدگان مافرجام و باورنا پدید بار انداز نیافت قلم چوبین را چه بار که قدری از ان حال گزارد هر زمان
فصیح را الکنی زود و این شکافته زمان را کدام نیر و ناگزیر با سر سبکی گوناگون بخوابد و آورده شد نختی از شورش شهر و دیده دشمنان
بر اسودیم از آنجا که نوازش گمیان خدیو تبارگ معلوم شده بود و ایسا بران قرار یافت که اسی چندان مان نموده آید و ازین خرابه
بدان مصر اقبال مشتافته شود و برخت گاه فلاسه که راست بازی ویرین و میمانست رفته آید باشد که این غوغا فرزند و پادشاه
دست بخشایش برکشاید ناگزیر یابن بچکان سامان راه نموده شبی تیره تر از زورون حسب سگالان و دراز از طراز افسانها سبب بود که
باز به باغام کایا سبب قلا و زو و کج و بیاسه او در نور گاه سحر سے بدان تیره جارسیده شد آن ناشناسا اگر چه از جان مغزی انا چندان
داستان بیم بر خواند که بگفت در نیاید و از راه مهربانی بر زبان آورد اکنون وقت گذشته است و خاطر اقدس قدری آزرده اگر پیشتر
ازین آمدن نشد که نرسید و باسانی کار دشوار ساخته میشد درین نزدیکی دبی نشان دارم روزی چند در ان جنول گاه باید
سیر بر و تا خاطر مقدس تا هفتاسه بنوازش گراید کرد و در نشانه روانه ان خوب گردانید گوناگون اندوه هم آغوشه دست داد
چون بد آنجا به هم همانکس روزی که با مید او فرستاده بود و غیبت دشت در ان خرابه همورجی افرو شدیم دار و نه را بخواندن نام احتیاج
افتاد و آنا دانی در لواحه نیافته طلب دشت از آنجا که تنگ وقت بود و بره انکار شتافته شد و در کمتر زمانه پیدا آمد که این قمریه
منوب بیک از رنگین دمان شوریده و مغز است او از ساده لوحی بدینجا فرستاده و بعد بلبه تاسی و اندوه ناسک خود را از ان مرحله
پیرون انداخته و در ابر سر ناشناسا گرفته بدست از دار الخلافه اگر که بود آشنائی از آنجا سبب آید به نور دیم آن روزی که گروه
سیرا هشتاد بدین معیت گاه بیستم آن نیکو حاصل مردیها بطور آیه و لیکن پاشا بدینجا نرسید که از باطل ستیزان کشت و کتار دارد
و در چند گاه بدین صوب که آره نماید دست اران باز دشته در نیم شبی با دله تر نذر ره نور گشتم و سحر سے بدار الخلافه آکره در آمده
زاویه بستی بدست آورده شد و نختی درین خاک دان نامردی و خواب گاه فراموشی و دیوسا زنا املی و تنگ بار کم نبی بوم آسایش
گرفته آمد لیکن زمانه گذشته بود که از ان خیره رویان خدا آزار و کام گزاران بے آرم نام بر زبان رفت همانا که در هماسیگی
چنین نارستی آشفته رانی و شوریده کار سے پریشان مغز می باشد ساحت ضمیر را نغمی تازه گرفت و سرگردانے شگرف روک
آورد و از آنجا که قدم از تنگاپو و سر از آبنگ شکیب و گوش از بانگ در او چشم از نشان بخوابی فرسوده شده بود و بولعجب درو
دل را فرو گرفت و گران با غمی پیشکار دل آمد ناگزیر در فکر باسه دیگر اندیشه بر آمد و خدیو خانه نیز به پیدا سبب ها گام همت بر دشت
زور و زبدین کشاکش در و نرسیدیم و هر زمان و اوسین انفاست دهنه روزگار سپرے میشد تا آنکه سعادت منشی بخاطر آن سپر
نورانی گذشت بکوشش صاحب خانه و حبت و حوسب سخت او پیدا گشت و نیز اران فروده عافیت آورد در ساعت بدان حضور
رفته شد از شگفتگی دل و کشادگی پیشانی خدیو خانه گوناگون سرت رو سے داو نسیم کامیابی بر گلین آمال و زید و آسب و دیگر سبب
کار آمد اگر چه از ارباب یقین نبود از سعادت بهره داشت در گننا سے بنیکندے منیر سیت و در کم مایگی تو نگر سے نمود و رنگدستی
کشادگی و با پیر زانے بر ناسے از نا پییه حال اوسے تا بید غلوسے دل گزین بدست افتاد و باز از سر مانه نویسه بنیاد شد و چاره
پیش آمد و در راه درین آسایش با اقامت شد و در مقصود کتایش یافت خیر سگالان قی پیج بیاور سے به خاستند و کار داندان خستند
مجدد کار سے نشسته نخستین بنجان مهر افزای دوستی و گفتار دل آویز آشنائی فتنه سازان حیلد اند و زو کم عیاران نا سنجیده کار را

چارہ فرمودند و پس ازان دستان نیکوئے شیخ را بہ پیشگاہ خلافت رسانیدند و بطرز دلگشا و آئین عاطفت فرمودند و ہشتاد و نیکو نشین
اقبال آرا سے محبت سے دو چینی و قدر شناسی سے ہر آموگزارش نمود و از راه مردے و بزرگے طلب داشت چون مرا
سنہ تعلق فرمودند و ہم سے ہم سے نگریم آن پیر نورانی نے با مہین برادر سے نیاز بدرگاہ ہمایون آورد و بگو ناگون نوازش پادشا ماتہ پایہ
دالایافت و یکبار گے زنبور خانہ ناسپانان خموشید و عالم بر چہرہ وہ آرام گرفت و ہنگامہ درس و خلوت گاہ تقدیس را آئین بستند و زمانہ
آئین نیکوان پیش آورد و رہا سے اسی شب کنی آن ہمہ پرغاش کہ دوش و راز دل من کن چنان غاش کہ دوش و دید سے چہ
در از بود و دوشینہ شہم ہاں اسی شب وصل آن چنان باش کہ دوش و ہم درین نزدیکے پرنیز گوار و بجات حضرت پہلی توجہ فرمود
و مرا با بر خے مستفیدان محفل قدس سے ہمراہ گرفت ازان سال کہ مدار الخلفاۃ اگرہ رحل اقامت انداخت دران زاویہ نورانی چندان
بتماشائے عالم علو سے بود کہ نوبت گاہ کردن بیدار کس علی نہی رسید یکبار گے این خواہش گریبان دل را بر گرفت و دہن ہمت کشاد
و مرا کہ بجز نسب نطنے ابوت پیوند با سے معنوسے بود و بیکانہ نوازش اختصاص دادہ بارگشا سے رازگشتند و تفصیل این حال
آنت در لوامع سحر سے کہ دل با سمان پیوستہ بود و بر نطنے نیایش گے نیاز مند سے میرفت در میان خواب و بیدار سے خواہم ^{عبدالبرکات}
اوشے و شیخ نظام اولیا نمودار گشتند و بسیار بزرگان را بچمن شد و بزم مصالحت آراستہ آمد اکنون بعد خواہی بر سر تربت
ایمان رفتے شود و در ان سرزمین غنی بآئین الٹان پرداختہ آید پرنیز گوار بر طرز نیاکان سعادت فرجام خط طاہر سے فرمود
و با ستمع افغانے و سیرنگے ابر شیم نہی پرداخت و و جدی ہلے کہ در میان صوفیہ شیوع آوردے پسندید و خداوندان آن طرز را
طعن زوی و ہوارہ بزبان گوہر آموگد گشتے بر تقدیر برابر سے غنی و فقیر و ستالیش و نکتہ ہش و خاک طلاکرا اثر البطر و الی این کار است
سکبر سے تہین با خود آورد و لغز شگاہ آگاہ دلائل شہری و پرنیز سخت فرمود سے و کنارہ گرفتے و دوشان را باز دوشتی ہمانا درین شب این
غنودگان شہستان آگہی کہ تہین کرد و اسفر و پسین نمودہ انداز دستی نیت و راستی کردار چنین شہ و ہش فرمودند و دل این پرنیز پست
را بودند و دران سفر سعادت بر بسیار سے از خفتگان آن گل زمین عبور افتاد و نور باوردل تا بید و فیض ہار سپیداگر سرگذشت را
بتفصیل نویسد جانیان افسانہ پردازند و بہ بدگمانی دامن آلا سے عصیان آئید تا آنکہ مرا از زاویہ تخر و مبارگاہ تعلق ہر دند و درد و
کشودند و پایہ والا سے اعتبار یافت حال مدہوشان حرص رہ زدگان حسد کالیوہ شد مرا دل بدر آمد و بر پرانگندے انیان خاطر
نخشود و با نیر و بیہمال پیمان درست برست و با خود قرار داد کہ زیان کار سے این نابنیایان کہ چراغ بے نور و نشان بے نشانند از
رستہ خاطر درست کار بر خیزد و در برابر آن بجز نیکوئی بدل رہ نیاید بیاور سے توفیق ایزد سے برین اندیش چہرہ دستی یافت و مرا
نشا و دیگر بید آمد و ہمت را پیر سے تازہ مردم از تباہ کار سے عبرت گزیدند و دم آسایش بر گرفتند پرنیز گوار بانڈر گو سے
بر نشست و با زرم ستیزے و کج گراے و نفاق و نارسانی مردم گزارش نمود و در سزا سے بدکاران اہتمام فرمود و سختی در افشای راز
سبتہ کشیدہ عنان بود و از پاسبان آن ولی نعمت شرمندے گے داشت اخرا لامر ناگزیر سرگذشت خویش ہوقف عرض رسانید و جوش ہوتہ
اورا چارہ گرشد و صدگرہ خاطر کشود و ناسور کن فرام آما القصد بطولہا چون ریات ہمایون در دار السلطنت لاہور ہجت مصلح ملکی
توقف فرمود و خاطر از جدائی آن پیر حقیقت سے ایسگی داشت در سال سے و دوم آلی مطابق ہند و نو و پنج ہلے التماس قدم گراے
نمود آن جناب سے انفس آفاق آرزو پذیرفتہ بیست مع سوم خورد ادائیگی سال سے و دوم موافق شبہ ششم جب سال مذکور
سائہ با طفت برین کثرت آرا سے وحدت گزین انداخت و بگو ناگون نوازش سر بلند سے تجشید ہوارہ در گوشہ انزوا خرسندے
فرمود سے و دست از ہمد باز داشتہ با وارہ نویسے روزگار خود و پیرایہ نفس البوالبدیع روز گذرانید سے اگر چہ بلووم طاہر کتر

پر درختی تلکین همواره در ذات و صفات ایزد سے سخن فرمودے و عبرت را مانہ بر گرفتہ و بر کنار از اوستے لشتی دور من سوتکار سے
 گزشتے تا آنکہ مزاج قدسے تختے از اعتدال آخیشے دگر گوشتے پذیرفت ہر چند ازین قسم رنجور سے بسیار شدے این بار از بسفر واپسین گئی
 پذیرفتند و این شوریدہ ما طلبہ شہتہ سخنان ہوش افزا بر زبان رفت و لوازم وداع بظہر آمد چون ہمہ در پردہ سخن میرفت و دے
 درین گمان ہمہ روز دگر در اندیدہ بودند پس خون دلی فرودوز دوولیشن را بعد بتیابے قدر سے نگاہدشت و نفس نریای ان پیشوا
 ملک تقدس تختی آرمید پس از ہفت روز در کمال آگہی عین حضور بیت و چہارم امر داد ماہ الہی ہفتدہ ذلقدہ ہنر اریو یک ہجرت
 بریاض قدس خرامید ہر سپہ شناسائی در حجاب شدہ دیدہ عقل ایزد شناس تار یک گشت پشت و شش دو تائی گرفت دانائی را روزگار سپہ
 آمد شتر سے ردا از سر نہاد عطار و قلم در شکست قطعہ رفت آنکہ فیلسوف جہان بود در جہان ہذا در سائے آسمان معانی کتوہہ بود چہ بی بود
 قیم مردہ و اندا قریا سے اوچہ کو آدم قبائل و صیغے دودہ بود چہ چنانچہ تختے در جاسے خود گزار دہ آمد چون بر منے از حال گراسے نیاکان
 خود را کاشت تختے از خود سے گوید و دے غاسے میکند و سخن را آسے سیدہ و زبان را بند سے می کشاید

ذکر قابل

نفس قدسے مرابا بدن عنقریبے در سال چہار صد و ہفتاد و دوم جلایے مطابق نصد و پنجاہ و ہفت ہائے از مشیمہ البیر سے نہ نرہنگاہ
 دنیا خرامش شد در یک سال و کسے شیو از با سے کر است فرمودند و در پنج سالگی آگاہی ہائے غیر متعارف رو آورد و در پنج سو او کتوہ
 در پانزدہ سالگی جزا کن دانش پذیر بزرگوار را گنجور آمد چہ ہر معانی را پاسد را این شد و پابزر سر پنج لشت و شگفت تر آنکہ از گردش سپہ
 بو قلوب ہموارہ خاطر از علوم مکتسبے و رسوم زمانے دل زدہ و خواہش رسیدہ و طبع دگر گریز بود و مغیتر سے اوقات کتر سے ہمیدہ بدر بنظر
 خویش افسون آگہی رسید و در ہر فنی مختصر سے تالیف فرمودہ بیاد داسے و مرا اگر چہ ہوش افزود سے از دبستان علم حیر سے
 و نشین نیاد سے گاہ مطلقا در نیافتی و زمانے اشتباہ ہا پیش راہ گرفتہ و زبان یاور سے نکر سے کہ آن را بر گوید حجاب الکنی می آورد
 یا تنومند سے سخن گزار سے داشت در ان انجمن بگوییہ افتاد سے و بہ بگویش خود در شکر درین انامر ابکی از مطاہر کوئی علاوہ خاطر سے
 پدید آمد و دل از ان کم بینی و کوتاہی شناخت باز ماند روز سے چند برین نگذشتہ بود کہ ہجر بانی و ہم نشینی او جو یاعے در سہ گردانید و خاطر سرتاب
 رسیدہ را بد بخافرو و آوردند و از نیرنگے تقدیر یکبار سے گمراہ بودند و دیگر سے آوردند و با سے دیدم ما حضر سے آوردند یعنی
 ز شراب ساشخ آوردند کیفیت او مرا از خود بخو د کرد و ہر روز مرا و دیگر سے آوردند و حقائق حکمی و دقائق دبستانی پر تو طور اندخت
 و کتابی کہ بنظر نذر آمدہ بود روشن تر از خواندہ نمائش داد اگر چہ ہوشی خاص بود کہ از عرش تقدس نول صعود فرمود لیکن انفس گسے
 پذیر بزرگوار و بیاد ددن نقاہ ہائے ہر علم و ناگستہ شدن این سلسلہ یاور سے سترگ نمود و گزین سہاب کشایش گشت دہ سال
 دیگر بر و آگہی خویش و افادہ مردم شب از روز شناخت دگر سنگے از سیر سے جدا نیارست کرد و خلوت را از صحبت متمیز نتوانست
 گردانید و یار سے جدا کردن غم از شاد سے نہاشت غیر از نسبت شہود سے و رابطہ علمی بگری نمی ہمید آشنا یان طبیعت از نیکہ دور
 و نہ روز سپر سے میشد و غذا و اور دے آمد و نفسش اندوز را بد و میلی نمیشد ہجرت در سے افتادند و اعتقاد سے افزو و زندگان
 پانچ میدا و کہ استبعا و از الف و مادے بر خاستہ بہار را طبیعت او بعارضہ مرض جلونہ از خوردن دست باز میدار و بچکپس را
 شگفت نمی آید اگر توجہ معنوسے بفراموشے ہر چہ را عجیب نماید اکثر متداولات از بسیار گفتن و شنودن از برگشت و مطالب الا
 از کس اوراق تبارہ صفحہ دل آورد و پیشتر از آنکہ کشایش یابد و از حصین بید نشی براوج نشناسا بر آید نمانان بر پیشینان می کشاید
 بہر دم خردن سائے را در یافتہ سر باز سے نزدند و خاطر شورید سے و دل نا آزمون بر جو شد سے یکبار سے گور مبادی حال حاشیہ

خواجه ابوالقاسم بر طول آوردند و آنچه بر ملا و میر میگفت و بر سرخه دوستان مسوده کرده در انجا یافته شد حیرانی افزایند و نگارند
آمدست از ان انکار بار و شتند و بنظر دیگر دیدن گرفتند و روزن نیافت بر آوردند و در شناسائی گشادند و نخستین هنگام تدریس
عاشیه بر اصفاخانه بنظر درآمد که از نصف بیشتر گرم خورده بود و مردم از استفادہ نمانید کم زده دور ساختم و کاغذ سفید پیوندادم
و نورستان سحر سے بانڈک تاملی مبداء و منتہا سے سبر کلام دریا فتنہ بانڈازہ آن مسودہ مربوط نگاشتمہ بیاض برد و درین اثنا آن کتاب
درست پدید آمد چن مقابلہ شد و وجا تغییر بالمرادف و سه چار جا ایراد بالتعارف شدہ بود گنگنان بشگفت زرافتادند ہر چند آن نسبت
فولوی افزود و فرغ دیگر باطن افزونی در بیت ساکنی نوید طلاق رسید دل از اولین پیوند برگرفت ہر گلی نخستین آورد و از اشکی فنون بانو باوہ جو ہر
شورش افزا و دین دہیہ فراخ و جانمای نشین و پیش درو طغنے جنون زہ بگوش رسیدن گرفت دست از ہمہ باز داشتن او نیز شہ خود در ان هنگام ہنشاہ
فرہنگ از او فرمود و از گوشہ خمول برگرفت چنانچہ در خواہم و بر شہ تقارب آورہ نیایش گری نمود و انجا مقدمہ اعیار برگرفتند و گران سحر بازار پدید آمد و زمانیا
بغز دیگر تکرار استند و چہ گفتگو با رزدا و دو چہ نصرتا چہ و فروخت امر و زکر او آخر سال چہل دوم الہی است باز دل پیوندی گسلا ند شورش در باطن پشورہ
بیت مرغ دل من تہنہ و ابد و تہنہ از آزاد کنیش کہ نہ مرغ نفس است این چہ نید انہم کہ کار کجا خواہد انجا مید و در کلام بار انداز سفر پس خواہد شد لیکن از
آغاز ہستی تا حال اترا لاسی تہم او کف تھا خود گرفتہ است گرانبار پدیدت کہ آخرین نفس در رضا مند مہر و گرد و کوش خود را با رنگہ جا و دیدہ بانڈ
از انجا کہ شمارہ نعم ایندیگہ سپاس گز است لختی از ان جنون دل نیروی بخشید نخست یعنی کہ در خود یافت ترا و بزرگ بود کہ نہ انہی انیس با یکانی با کان چارہ
شور و گزین ہداو کے علاج شورش درونی آید چنانکہ در دربار ہداو تشریح باب اگر م را بسرد و عاشق را بدیدارہ دوم سعاد و روزگار و انہی زمان
برگاہ بزرگان پستانے مہدلت میگیا گان تفاخر نایتیدین اگر بہ نیروی پشاورہ صورت و معنی نازش کم چہرا شگفت نماید ہ سوم طالع مسود
کہ مراد چہن خجستہ روزگار از مشیر تقدیر بر آورد و و طلال قدسے سلطنت بر من افتادہ چہ چارم شرافت المطرفین از پیر خجستی گزار
سہ دو زبان دو زبان محنت چہ نواید بہ کارم زبان را از ہوا داشت و ہمزوارہ وقت گراستے بستو کے اعمال آیش و آہ از ہم را با
نیروی دل کجا کردہ بود و کردار را با گفتار پیوند یک ہستی دادہ ہ پنجم سلاستے اعضا و اعتدال قوی و تناسب آن ہ ششم امتداد
ملازمت این دو گراستے ذات قدسے حصار سے بود از آفتاب سے درونے و بیرونے و نپاستے از حوادث النفس و آفاتے ہ ہفتم
بسیاری صحت و نوش و کار و تندرستی ہ ہشتم منزلت شالبتہ ہ نهم بنی از روز سے و خرسندی بحال ہ دہم شوق روز افزونی
رضاجوئی والدین چہ یار ہم ماطفت پدرش از حوض روزگار بجای تہا سے گوناگون نواختے و با ابوالآبائی زودمان والا اختصار کا و ہ
دواز دہم نیاز مند سے درگاہ ایند سے ہ سیز دہم در یوزہ زاویہ نشینان حق گزین و خرد پرومان درست عیار ہ چار دہم توفیق
بر دوام ہ پانزدہم فراہم آمدن کتب در اقسام معلوم بے مذلت خویش راز دان سہریش آمد و دل از بسیار و اسوخت ہ
شانزدہم پیوستہ تخریب نمودن پیر بر شناسائی و مرا انجیالات پریشان نگذاشتن ہ ہجدهم ہمہ نشینان سعادت افزا ہ نهم
عشق صور سے کہ شورش خانداننا و زمین لرز با استہا باشد مرار بہ منزل گاہ کمال آمد و از سیرنگے ہو ہجہ لطف لطف شگفتے نو بر اندوز
وزمان زمان تجیر فروشو ہ نوز دہم ملازمت گیہان ہدیکو و ولادتے دیگر بود و سعادت گزارہ ہ بیستم بر آمدن از عونت بیاسن ملازمت
گیتی خداوند ہست و یکم رسیدن بلصاح کل بر بركات التفات قدسے لختی از گفت ہجوشے آمد و بہ نیکان ہر طائفہ آشتی نمود بدان
عزیز پرفتنہ صلح صاحت اندخت انتہا سے از لواحق آگہی نقش ہ سے دور سازو ہ ہست و دوم ارادت خدیو خدا گلابان ہ
ہست و سوم برگرفتن و در عیار بخشودن او زنگ نشین فرہنگ آرا سے بی سفارش دیگران و نگاہ سے من ہست و چارم
برادران و شام و سعادت گزین رضا جو سے نیکو کار زمین برادر خود چہ گوید کہ با آن کمالات صور و مصنوع سے بی رضا خاطر

من شوریده حال قدمی بر نیداشت و خود را وقت و بختی من کرده سرگردان را پای مردود و سونیک اندیشی را دوست مردود و در وقت
خود چنان می سراید که مرآتاً قوتانی ساس نیت چنانچه قصیده قهریه میفرماید انبیاءت جائیکه از بلند سستی سخن درود از آسمان
سر آمد و از خاک کمترم بد با چنین پدر که زو شتم مکارش و در فضل مفتخر زگر است بر آدم چه بران محفل و قتل ابو فضل کردش و در
زمانه مغر معانی معظم و صد ساله ره میان من و دوست در کمال و در عمر گران و دو سه ساسی فرو نترم و در چشم بانجهان نشود قدر
اولیند که گران درخت گل گذر در شاخ عمرم و ولادت او در سال چهار صد و شصت و نه جلای طابق نه صد و پنجاه و چهار هجرت محمدت
اورا یکدم زبان نوبد یعنی درین زمانه نگاشته و در دنی بیرون داده و آتشکده باب بیان فرو نشاند و سیلاب بانده شکسته و نا شکلیا
را پای مرد شده تصانیف او که ترا زو سگویانی و بیانی است و مخرار مر زبان درستان زن مدحت سرانی کنند و خبر کمال او گویند و یاد
شمال او نمایند دیگر شیخ ابوالبرکات ولادت او در شب هفتم هر ماه جماد سال چهار صد و پنجاه و پنج موافق شب هفتم شوال هجرت محمدت قمری اگر چه پانزده و الا آگهی نیندخته
لیکن بره فراوان اردو در محله دار شمشیر زمانی دکاشناسی امیرش همان شمارند و در نیک و در پیش پستی و حیرتگالی امتیاز تمام دارد دیگر شیخ ابوالخیر ولادت
روز بان هجرت محمدت در سال چهارم الهی حاتم و شنبه بیست دوم جماد الاولی سال هجرت محمدت و هفتم الهی مکارم اخلاق و شرافت او صافوی ستوده او است مزاج نماند
نیک شناسد و زبان لسان را اعضا لغزان خود را در کفر شیخ ابوالکلام در شب اول و در غره اردی بیست سال چهارم الهی مطابق و شنبه بیست و سوم شوال
نه صد و پنجاه و شش اگر چه در سواد حال نحی بشویش رشد نفس سیرای پدر بر گوارا در ابر جاده درستی و پنجاه آور دو بسیار از معقول منقول پیش آن آثار مورث
و افاق تعلیم یافت و نحی پیش نکر حکما سیستین میر فتح الله شیرازی تلذذ و بدیل او داد امید که باطن مقصود کامیاب گردد دیگر شیخ ابوتراب ولادت
روز شش هجرت محمدت در ماه سال بیست و پنجم الهی موافق جمعه بیست و سوم ذی حجه صد و پنجاه و شصت قمری اگر چه والده او دیگر است لیکن سواد
در بار دارد و یکسب کمالات مشغول دیگر شیخ ابوالحسام ولادت او در روز فور و در ششم و پنجاه سال سی و شصت است موافق
دوشنبه سوم بیت از آخر سنار و دوم دیگر شیخ ابوشهد ولادت او در اسفند از پنجم هجرت محمدت در سال سی و شصت مطابق دوشنبه
غره جمادی الاولی سال مذکور این دو نوباوه خاندان سعادت اگر چه از تم اند لیکن آثار اصالت از جبین ایشان پدیدست و آن پیر
نورانی از مقدم ایشان خبر داده نام مقرر گردانیده بود و پیشتر از ظهور آنها هفت هجرت است امید که بانفاس گرامی او هفتین است
نیک روزی گردن نیکو کتیا سگ گوناگون فراهم آید برادر نخستین خجسته هجرت و علم را در غم انداخت امید که دیگر نوزادان
برو مند را در نشاط کامر و سعادت و در دهر گران و نماند و بجزایات صورت و معنوی سر بلندی نجات دیت و پنجم یونیک خدائی
نجانان آرم شد و دو مان دانش و خاندان اعتبار پذیرفت کاشانه طاهر را در نفع و نفس کج گوارا اما پدید آمد و هندی ایرانی
و کشمیر سلسله نشاط فاطر گشتند بیست و ششم گرامی فرزند سعادت افزا روزی گشت ولادت او در شب ریش هجرت محمدت در ماه سال شانزدهم
الهی موافق شب و شنبه و در دهم شعبان نه صد و پنجاه و نهم پدر بزرگوار او را بنام عبدالرحمن موسوم گردانید اگر چه منهد و ستان نهاد
اما شرب یونانی دارد و دانش می اندوزد و از سود و زبان روزگار فراوان آگهی اندوخته و آما نیکو نجه از ناصیه او پیداست و خلیه و الا
اورا یکو کما خود منتسب گردانید بیست و هفتم دید انبیره شب ایران سی ام از ماه الهی سال سی و شش مطابق جمعه سوم ذی قعد
نه صد و نود و نه هلاست در ساعت سعادت افزا فرزند سگ نیک اختر پدید آمد عنایت ایزد سگ روی آورد گیتی خداوند آن نونما
سرانجام سعادت و شوق نام نهاد امید که جلال کمالات دینی و دنیا و سگ فائز گردد و بسعاد و جاوید نشاط اندوزد بیست و هشتم
دوستی مطالعه کتب اخلاق بیست و نهم آگهی یافتن از نفس ناطقه ساکما در از بقدمات بیانی و عیاسی طلبکار بود و با صاحبان این
دور شش امیرش بسیار شد و دلائل نبوتی و صیغه و اکتسابی و نظر سگ بنظر درآمد راه شبهه بستگی نیافت و خاطر آرام نگرفت بسا

عقیدت این گروه کشودند و پیشین آمد که نفس ناطقه لطیفه است زبانی سواسے بدن اور است تعلق خاص با بن پیکر عنصرے سوام
 آنکه از پار سا گوهر سے شکوہ بزرگان صورت مر از گفتار حق بازند بهشت و دوش و پیش اندوز را رهنرن نیامدیم گزند مالی و جانی
 و ناموس سے تفرقه درین غمیت نینداحت و رفتار آب گردار جو بیارے کدوسی و یکم بے مهل دل به اعتبارات دنیا سی دووم توفیق تک
 این گراسے نامه اگر چه عنفوان این کتاب الهی محبت ایزدیت که بزبان نیرنگے اقبال روز افزون سے سراید و سپاس لمت ربی که
 بزبان قلم می گزارد لیکن هرگونه آگهی را چشمه ساریت و گرد و با گروه دانش را معدن جدید پیشگان کارگزار رهنمون و نهرل سرایان خنده
 فروش را از نصیب خردان را سرمانه نشا و جوانان را اسباب رحمت و پیران تجارت روزگاران یکجا یابند و خشنندگان زر و سیم
 عالم آئین مروسے از و شناسند گوهر بنیائے راه و نگاه خرم کیان آزاد سے رازین پرورده صبح سعاد در روزن نهر کارگاه مهنر زرت
 دریا سے گوهر آفرینش ناموس آرایان سعادت نهاد روش از و آموزند و دین داران حق پیروه بدید بانی نامه اعمال عشرت اندوزند
 بازرگانان هر متلع آئین سود بر گیرند و جان نثاران عرضه کند او ار سے لوه همت آموز سے از و بر خوانند تن که از ان نفس آرا
 آئین نکو کار سے از و بردارند اخلاص طرازان بخت آو از و ذخایر بے منتها فراهم آورند آرایش گزینان نزهتگاه حقیقت بیابان
 آن کامیاب خواهش گردند ابیات کی نامه ساختم بر شگفت که هر دانشی زو توان برگرفت چنان گفتم این نامه لغز را
 که روشن کند خواندش لغز را ازین لغت سے گو ناگون خرد که آن می رسند دل سامع افروز سے شود که خاتمہ کار بر نیکی شود و اب
 سعادت یاور نماید اگر چه پور مبارک امر و ز مور د اعدا و عبرت نامه جانیان هست و نهنگامها مکر و کین دشواریش ایزد پرستان حقیقت
 پیروه ابو الوحدہ گویند و یگانہ بندہ دادار بیہال شمارند و کند او ران عرضه دلاور سے ابو الہتمہ نام نند و از نیکیان هستی دشمن اندیشند
 و خرد ہوارہ بابو الفطرے سب آید و از گزیدہ مردم این دو دمان عالی شناسد و در فاتر عوام کہ آشوب جانہ بے تمیزیت بر سخے پتار
 دینی نسبت دیند و از فرورفتگان این گرداب پیدا رند و طائفہ از منہکان کفر و الحاد انکارند و از نکو پیش و سوزش انجمنہا بزر
 عت صد ہستان بو لجب آید برو سے کار چہ حیران شوند گردوسہ حرفے رقم کہم و لمد الحمد کہ ازین مراتب از تماشای سے
 شکر نکا سے روزگار بیرون سے شود و بزکو ہندگان و مدعت سرایان از خیر سگالے کیرون نمی دو و دوزبان و دل را بنفرین افروز
 نے آلاید ابیات شناسندہ گزیت شوریدہ مغز چہ بہرہ شناسد ز دنیا لغز چہ ہنر تابد از مردم گوہر سے چہ چو نور از مہ و تابا

از مشترکے

اولیائے ہند

از انہا کہ در یوزہ گرا الہی بندگان است و دوستی این گروه در سرشت بگزارش بر سخ ازینان کہ زاد بود یا خواجگاہ درین آباد بود
 این نامہ با انجام میرساند کہ سرمانہ پذیرائی دلہا گرد دوست آویر جاوید سعادت فراسم آید از گلشن ہر ک حقیقت بوئے بر شہود
 و دست مزد فراوان رنج برگیر و لغت اولیا جمع ولی است آن را از ولی معنی نزدیکے برگرفته اند ہانا محنوسے قربت خواہند
 و گر و سے ولایت بکسرو او در توین بر گزارند و بفتح در تکمین و جمع نخستین راپائے ماشقے اندیشند و پسین حال محشوقے خداوند
 اولین ولی باشد خدیو دین والی و بر سخے بفتح از قرب انبیا بر گوید و کبیر از اولیا و در کن نامہا فراوان معنی بر نگاشته اند و گزیدہ
 آنکے شناسا و دار بیہال باشد بزرگ ہمت سجز او نگراید مر اجیرت فرو گرفتہ کہ خاک ذرہ اسکان را با آفتاب و چوب یہ نسبت و نہایت پذیرا
 با غیر منتہی چو پیوند و سے نزد من آنست کہ چارہ خوسے گراسے اندوزد و از بہشت نکو ہیدہ ہر ہیز و ہوارہ از کارا گئی نفس ہزار خشنہ
 آویرش فیروز سے کند و سے از دستا کسرائی او لغت و دوا این پایہ والا با یزوسے تاسید و ہنوسے نخت بدست او رفتد لیکن

گاہ بدیم گبرای میبایخ شود گاہ بے او پسین را اویسے خوانند ازان حال اوس قرن و برج بر گوید و نخستین را صاحب کشف المحجوب
دوازده سلسله برگزارد و ازان دورا ناسره نپارده ۱۰ محاسبیان ۲ قصاریان ۳ طیفوریان ۴ جنیدیان ۵ ثوریان
۶ سنلیان ۷ حکیمیان ۸ خزازیان ۹ خفییان ۱۰ سیاریان ۱۱ حلولیان ۱۲ خلاجیان نخستین گروه را سر چشمه فیض
ابی عبد الله عارث بن اسد محاسبی بصیرت علم ظاهر و باطن اندوخته بود و شیبے فرزند راه نیکو سیدانست او ستاد وقت بود خداوند
تصانیف سالی دولت و چهل و سه سوره در لغت او رخت هستی برست و ازان رو که همواره اماره روزگار خویش درست میگرفت
بدین نام بر خوانند دو مین به حمدون پورا احمد بن عماره قصار گویند کنیت ابو صالح پیش نوره دیش آموخت و از سلم بن حسین
باروسه و ابو تراب نخشی و علی نصر آبادی نیزها اندوخت و با ابو حفص مداد سے بود پانه کمال یافت جهانیان زبان پیغاره بر کشود
سید اشقند سال دولت و هفتاد و یک در نیشاپور و پسین سفر نمود سو مین به طیفور بن عیسے بسطانیائیش گرسے نمایند کنیت با یزید
بزرگ نیاک او سر و شان نام مجوس بود از بزرگان در غفوان شناسائی فنون علم اندوخت و به پایه اجتهاد بر آمد سپس از رسمی دانش
بر گذشت و بو الامریه آگهی رسید با احمد خضرویه و ابو حفص میجے معاذ همسر بود و شقیق بلخی را در یافته سال دولت و شصت و یک
بگزارشے دولت و سه و چهار جلوسے عالم شتافت چهار مین پیر و جنید بغدادی کنیت ابو القاسم لقب قواریر سے و ز جاسے
و خزاز است پدرا و آگینه فروخته و خود خرابسته نیاکان آواز نهادند و زاد و بالش او در بغداد از سر سے سقطه و عارث محاسبی
و محمد قصاب نخعی حقیقت اندوخت و خزاز و رویم و نوره ذشیل و بسیار بزرگ زیدگان حق بوسے نسبت درست گفتند شیخ ابو حفص
حداد گوید اگر عقل مرد بودے بصورت جنید بر اید سے سال دولت و نو و هفت یا هشت یا نه رخت هستی برست پنجمین از این شیخ
نور سے سیراب دل نام او احمد بن محمد و گویند محمد بن محمد مشهور بیا بن نوره پدرا و خراسانیت و مولد و نشاء بغداد او از بزرگان
والاشناخت و کردار است با سر سے سقطه و محمد قصاب و احمد ابو الجوار سے صحبت داشته و ذوالنون مکرر ا دیده بود و از همسران جنید پندارند
مسکن نخعی نیز تر در سال دولت و هشتاد و شش ازین پنچ سیرا در گذشت ششمین بسهل بن عبد الله تستر سے باز گردند شاگرد ذوالنون
بصیرت از والایاگان این شکر ف راه است از اقران جنید هشتاد سال عمر یافت و در محرم دولت و هشتاد و سه زندگے بسر آمد
هفتمین به محمد بن علی حکیم ترند سے باز گشت نمایند کنیت ابو عبد الله ابو تراب نخشی و احمد خضرویه و ابن جلال صحبت داشت و در
علم ظاهر و باطن چیره دست بود و فراوان تصنیف و خارق عادت از بزرگان زندگشتیم رو با ابو معین خزاز در زند نام او احمد بن عیسی
است بدوستی صوفیان مہر رفت و در مکہ مجاور شد و سوزہ دوز سے میگردد و شاگرد محمد بن منصور طوس سے است و با ذوالنون مکرر و سقطه
و ابو عبید کسر و بشر حافی صحبت داشت و سعادت اندوخت چهار صد تصنیف بر نوشت و ناشناسندگان او را کافر نپداشتی در سال
دولت و هشتاد و شش از عالم بشد خواجہ عبد الله انصار گوید که بچکس از مشایخ به از و سے نشاسم در علم توحید نهمین در یوزہ از ابو عبید
محمد بن خفیف کنند پدرا و شیراز است شاگرد شیخ ابو طالب خداوند علم صورت و معنی بود خراج بغدادی و رویم را دیده و مال تانی و یوسف
بن حسین رازی و ابو حسین مالکی و ابو حسین مزین و ابو حسین دراج و بسیار بزرگان را در یافته بود و فراوان تصنیف دارد و در سال صد
وسی و یک خواب و پسین نمود و ہمین بابو العباس سیارک باز گردند نام قاسم دخت زاده احمد بن سیارم و زبیت شاگرد ابو بکر و سقطه
علوم ظاهر و باطن اندوخت و والایاگے در کردار بدست آورد سال صد و چهل و دو ساغر زندگے او بزرگ گشت باز و ہمین برگرد
اینان علمان و مشفق است و از و ہمین سر چشمه این طائفه فارس است از اصحاب حسین بن منصور عجاج بغداد سے و او نیز حسین منصور
مشهور و برین دوزبان طنز بر کشاید در سهند و ستان چهارده سلسله برگزارد و آنرا چهارده خانوادہ نامند و ازان دوازده بر طیفور یا

۱۔ حبیبیان مذکورہ ۱ حبیبیان ۲۔ طیفوریان ۳۔ کرخیان ۴۔ نقطیان ۵۔ منیدیان ۶۔ گارونیان ۷۔ طوسیہ
 ۸۔ فردوسیہ ۹۔ سروردیان ۱۰۔ زیدیان ۱۱۔ عیاضیان ۱۲۔ اومیدیان ۱۳۔ حمیریان ۱۴۔ چشتیان گوئیڈامیرانی
 علی راچار خلیفہ بود حسن حسین کیل حسن بصرے سرچشمہ سلسل حسن بصرے دادانند او و خلیفہ داشت حبیب عجمی نہ سخت اندو چون
 معرفت زدند دیگر عبدالواحد بن زید پنج پین ازو سیراب دل شدند ما در حسن بصرے از گنیزان ام سلمہ است نام او عمر خطاب بنہاد
 تیمم ماندہ بود در سر آمازاگی گوہر فرخنے از روشن ستارگے راہ تجرید گزید و خوشین را در ریاضت گرسے بگذاخت و فریح معھو
 اندوخت ہر ہفتہ و عطا گرفت و مجلس آراستی چون را ابو حاضر شد سے بدان سپرداختے گفتند از نیامدن پیرز سے چو دست از
 باز کتے گفت غذائی کہ بقیلان آمادہ باشد بکاہوران نیاید اول حبیب عجمی نسبت درست کنند و از مالداران بود روز کار بریا
 گذرانند سے از ہر روز سے لختی چشم نیش کشودہ شد از حسن بصرے راہ یافت و فراوان مردم ازو سعادہ اندوختند روز سے حسن بصرے
 از چاوشان حجاج بگریخت و بصوٹہ حبیب دیشد ہنگان ازو پرسیدند حسن کجاست گفت درون صومعہ چون پروہش رفت
 اور نیافتند حبیب را سزانش کردند و گفتند ہر چہ حجاج بشما میکند در غور است گفت من خبر راست نگفتہ ام اگر شما ندیدید جرم من چیست
 بازو شدہ زرف نگہی بکار بردند و نیافتند خشناک باز گشتند و طنز گویان رفتند حسن بیرون آمد و گفت ای حبیب عجمی او استاد
 نکاہد ہشتی گفت ای استاد از راست گوی رہائی یافتی اگر دروغ گفتی ہر دو ہلاک شد سے شبی اوراد در تاریک خانہ سوزن از دست افتاد
 از غیب روشنی بدخشید دست بر چشم نہاد و گفت نے بنے ما سوزن خبر بچراغ ندانیم حبیب سوم فیض از معروف کرخے برگزید پاد
 تر سا بود پیش امام رضا علیہ السلام کیش برگردانید و بدر باسر ملید سے یافت و صحبت داود طائی رسید و ریاضت گری بجا آورد و
 پیروی درست نیتی و راست کرداری پیشوا گشت سری سقطی بسیار سے ازو فیض برگرفتند سال دولت ہجر سے اجلوی عالم شافت
 و درین سنگام گبر و ترسا و ہو و بر گردیدند ہر یکے خواست بائین خویش بد و پردازد صورت نہ نسبت ہمانا در زہنتگاہ صلح کل جاد است
 ہزارم سر سے سقطی را در پے روند کنیت ابو الحسن از بزرگ کارا گمان گزین کرد است و بسیار سے رسیدگان را او استاد از اقران
 عارث محاسبی و لشبر مانے و شاگرد معروف کرخے و تالیش او از نیرو سے من ناشتا سا بیرون سال دولت و پنجاہ و سہ از خاکدان
 دامن برچید ششم بر ابو اسحق بن شہر یار گروند پدیش از امین زرد شتی بیرون شد و طرز اسلام پیش گرفت از شیخ ابوالمنلی فیروز آباد سے
 فیض اندوخت و بسیار سے بزرگان را دریافت و دانش طاہر و باطن بدست آورد سال چہار صد و بیست و شش از آشوبگاہ دنیا را
 یافت ہفتم را آنامز علاء الدین طوسی است ابو شیخ نجم الدین کبر سے عقد برادری داشت ہفتم شیخ نجم الدین کبر سے نیایش نام کنیت
 ابوالنجاب و ابوالقاسم نام احمد بن عمر خونسے و لقب کبری از شیخ اسمعیل قمر سے دعاریا سرور روز بہان فیضنا برگرفت و در شناسائی
 صورت و معنی پایہ والا یافت شیخ مجد الدین بغدادی شیخ سعد الدین حمویہ شیخ رضی الدین علی لالا بابا کمال خجند سے شیخ سیف الدین
 باخوز سے بسیار سے اولیا از دم گیر سے او جاوید سعادت اندوختند سال شش صد و بیجہ شمشیر در گذشت ہم از شیخ
 ضیاء الدین ابوالنجیب عبدالقاسم سرور کبرہ و در علم طاہر و باطن والا پاگی داشت بدواز دہ واسطہ بابو بکر صدیق رسد و در طر
 شیخ احمد غزالی نسبت درست کنند فراوان تفضیلت ازو یادگار و اداب المریدین ازوست سال پانصد و شصت و سہ ہجر سے اجلوی ہزار
 شافت دہم بہ شیخ واحد بن زید اقتدا کنند از دم فیض بن عیاض گرانید کنیت ابوسلمہ او کونے است و نزد بر سخنجاری و جزآن
 میان مرد و باورد و بائین درویشان لبر سبک و راہ زدی از نیک سرشتی بیدار شد و بگزین کار کرد سعادت اندوخت سال صد و ہشتاد
 و ہفت روز جان در کشید و از دم ابراہیم او ہم بلخی را پیش رود اند کنیت ابواسحق نیاکان او سر داشتند در جوانی ستارہ

بخت مند سے درخشید دست از ہمہ باز داشت با سنیان تور سے، فضیل عیاش را بولیسف غسوسے ہم صحبت و با علی نگار و حنیفہ مرعنے و سلم خواص یار بود سال صد و شصت و یک یاد و شام در گذشت سیزدهم شیخ حمیرہ لبر سے رند چار و تم با بواحق شامے پیوندند او مرید شیخ علودنیوریت چون شیخ بقعبہ چشت رسید خواجہ ابوالحداد ابدال کہ مقدم مشایخ چشت است از وی تربیت یافت و سپس پیرا و محمد چراغ ولایت برافروخت و بعد از خواجہ سمعانی خواہر زادہ او انگی پیش گرفت پس از ان پورا و خواجہ نود و دہشتی والا پلکے یافت و سپردا و خواجہ احمد نیز بس بزرگ شد ہا ہا ہر دو شمارہ را گزین دست او نیز سے پیدائیت و ہرگزیدہ کہ در کاشش نفس ذوقش و پستش نیز در بہمال لختی تازگے پدید آورد و معنوی فرزندان سیکے پس از دیگر سے چراغ انگی او رخت او را سلسلہ جداگانہ برگرفتند و نہ خیران دوازده و چارده فراوان سلسلہ زبان ژد روز کارہ

قادری

شیخ محی الدین عبدالقادر جیلی پیر سے کا نید سید حسنی است و جیل ہی است بغداد نزدیک و بر سے گیلانی پندارند در رمی و حقی علوم گیکانہ زمان بود از ابو سعید مبارک خرقہ پوشید و چار و وسطہ شبلی میرسد نیز گمال و شکر سے آرمات او جان را فرود گرفتہ در چار صد و ہفتاد و یک بدینا آمد در پانصد و شصت و یک پرورد کرد

سیوسے

نیاز مند ان خواجہ احمد سیوسے در خرد سالی از باب ارسلان کہ از کارا گمان ترک است نظر یافت چون در گذشت از خواجہ یوسف کمال اندوخت ترکان اورا تا سیوسے خواند اتا در ترکے پرست و اولیای ابدان نامند فرمودہ خواجہ ترکستان باز کردید و بر بہنونی مردم نقد ننگ سپر فرولان کر مات او بر گویند و چار خلیفہ پنجمی ناموشند منصور اتا سعید اتا یلما اتا حکیم اتا یوسی مورہ است از ترکستان و کتو شیخ در اچا

نقشبندیہ

از خواجہ بہاء الدین نقشبند جاوید دولت یافتند نام او محمد بن محمد بن خجارسے از خواجہ محمد بابا سے سما نظر برگرفت و تعلم آداب گرفت
 در راز امیر کلال خلیفہ از خواجہ ساسے خواجہ علی رامیتنی کہ بجز نران زبان ز روزگار بار ہا نزد قہر مندوان سے فرمودند کہ ازین خاب بوی مردی می آید زود قہر عارفان شود تا روز سے از خانہ امیر کلال بدان قہر گذشتند فرمودند کہ ان نگہت افزونی گرفتہ ہا نا ان مرد بزراد چون فرودش رفت از ولادت خواجہ سہ روز گذشتہ بود پدربزرگوار نزد بابا برو فرمود کہ ما این را بفرزند سے برگرفت ایم و رویاران کردہ گفتند ہانت کہا بوسے او شنیدہ بودیم پیشوا سے جان گردد امیر کلال را فرمودند کہ از فرزند من بہاء الدین پرورش و مہربانی در ایچ ندر سے و فوایش کار بستہ آمد چون نختہ بلند سے گرای شد فرمودند بہت شما بلند پیرو از است بدر نیزہ گری دیگر دہا دستوریت ازین روحیست قہر شیخ فرقتد و فیض اندوختند و از تحلیل اتا نیز بہرہ برگرفتند و از یاد سے روحانیت خواجہ عبد العالی
 عبدوانی کمال رسیدند و فیض پذیر سے و معنی از خضر بود ارادت و صحبت از خواجہ محمد یوسف ہدانی خواجہ چار خلیفہ دہشت خواجہ عبد شہر بر سے خواجہ حسن انندے خواجہ احمد سیوسے خواجہ عبدالحق محمد و خواجہ یوسف از شیخ ابو علی ناید سے فیض برگرفت و او از شیخ ابوہام گرانے او از دوس بہرہ مند سے یافت جنید و شیخ بابو الحسن خرقانے و ایشان از بانیید سے کا او از امام حبیب صادق عم او از دو فیض برگرفت سیکے از پد خود امام باقر و او از پد خود امام زین العابدین او از پد بزرگوار خود امام حسین علیہم السلام دیگر از پد ماد بود قاسم بن محمد بن ابی بکر قاسم از سلیمان فارسے نو او از ابابکر گویند خواجہ بہاء الدین را غلام و کنیز بود چون پیش رخت فرمودندگی با خواجہ کے راست نیابندیکے پرسید سلسلہ شاکیجا میرسد فرمود کے از سلسلہ سجائے نیز سرد شہد و شبہ سوم ربیع الاول بمقصد و نود و یک

از بار عمر کے سبکدوش گشت ہانا و استان سلاسل حال مذاہب چارگانہ دار و ہر گاہ پائے اجتماد گرفت پیشتر وی را در خور باشد و چارگونہ بودن آن سنگلی نگیرد ہمان بہتر کہ ازین سخن خامہ باز گرفتہ بگزارش اولیا ایزد سے رحمت و ریوزہ کند بشمار کلف اولیا چل و ہشت تن از ہزاران برگرفتہ و ستائہ سعادت پڑوسے خویش گروایند *

بابارتق

پور نصیر تہذیب کفیت ابوالرضا در زمان جاہلیت در تبرندہ بزاد و بچاز شد و پیغمبر را دریافت وہمان نور و دیدہ بہند باز گردید بسیار گزار دہ پذیرفتہ و پرنس از دراز عمر سے گفتہ نایے اور ابا و زکر و زرد در سال مقصد ہجرت در تبرندہ فرو شد و ہمانجا آسودہ شیخ ابن حجر عسقلانی و محمد الدین فیروز آبادی شیخ ملا الدولہ ستائے و خواجہ محمد پارسا و بسیار دیگران پذیرندہ و مقالیش گراوہ *

خواجہ معین الدین حسن

پور غیاث حسن از سادات حسینی حسنی است در سال پانصد و ست و ہفت در قصبہ سحر از در حجتان بزاد و پانزدہ سالگی پدر او آنجانی شد و ابراہیم تہذیب سے را کہ از الہی ربودگان بود و نظر افتاد و برق و اسوننگ در خرمن و استگی مادر زود و در حبت جو سے رہنمون شد و در ہرون کہ دہیست از نیشا پور بصبت خواجہ عثمان چشتی رسید و بریاصنت گرسے برشت و خرقہ خلافت یافت پس در گاد و بطلبی برآمد و از شیخ عبدالقادر چلی و بسیار بزرگان فیض اندوخت و در سائے کہ مغز الدین سام دہلی برگرفت بد آنجا رسید و بگالش عزلت گزینے با جمیر شد و فردان چراغ برافروخت و از دم گیری او گروہ مردم بہرہ برگرفتند و ز شنبہ ششم ماہ جب سال شش صد و ست و سہ ملک تقدس خرامش نمود و در دامنہ کہساران خواجگاہ شد و امر و زیارت گاہ خرد و بزرگ است *

شیخ علی غزنوی سے ہجو بر سے

کنیت ابو الحسن پدر او عثمان بن ابوسعید جلالے از رسوم برکنارہ زینتی و پایہ والا سے آگہی دہشت و کتاب کشف المحجوب از یادگار دوران بزرگان شدہ پیرو سے من درین راہ شیخ ابوالفضل بن حسن خلی است خواب گاہ در لاہور *

شیخ حسین زرنجانے

فراوان آگہی داشت خواجہ حسین الدین در لاہور بصبت اور رسید و خواب گاہ در آنجا است و بسیار زیارت گری او سعادت اندوزند *

شیخ بجاہ الدین زکریا

پور وجیہ الدین محمد بن کمال الدین علی شاہ فریشتے بسال پانصد و شصت و پنج در کوت کرد در لٹمان بزاد و در فرود سالی پدر او از جان رفت و او بدیش اندوز سے برآمد و در توران و ایران شناسائی اندوخت و در بغداد شیخ شہاب الدین سہروردی ارادت آورد و با خلافت یافت و با شیخ فرید شکر گنج دوستی داشت و روزگار سے با ہم بودند شیخ عراقے و میر حسینی از و فیض برگفتند ہفتم ماہ صفر شش صد و شصت و پنج نورانی پیر سے نامہ سر مہر بدست شیخ صدر الدین پورا و درون فرستاد بر خواند و جان پیر و از چار کنج آواز بلند شد کہ دوست بدوست پیوست و خواجگاہ در لٹمان *

خواجہ قطب الدین بختیار کالی

بن کمال الدین احمد موسی از اوشس فرغانہ است از پدر خود ماند و نظر از خضر برگرفت و جو یاسے رہنمون کالیوہ داشت کہ خواجہ معین الدین باوش گذارہ کرد در سجدہ سالگی از و ارادت یافت و خلافت برگرفت و سفر گزید و بغداد و خزان از بسیار اولیا فیض اندوخت و بار زود سے دیدار پیر بہند آمد یک چند سے شیخ بجاہ الدین زکریا پیوست و در زمان فرمان روا شمس الدین *

دہلی آمد خواجہ بدین او بدرا بخار سید و ہنس از چندی اور گداشته باز گردیدہ از فراوان فیض لہامیان رسانید بامداد چار شنبہ ربیع الاول
شش صدوسی و سہ رخت ہستی بر بست و خوابگاہ در دہلی است و زیارت جایی کہ وہ نہ

شیخ فرید الدین گنج شکر

پرجال الدین سلمان از نژاد فرخ شاہ کابلی است زاد بوم او قصبہ کہتوبوال نزدیک بلخان در سرانماز بر تالی برسی دانش سرگرم بود در طاعت
خواجہ قطب الدین را دریافت و بدست ہماہم آمد و بارادت کام دل برگرفت و بر سخی برانند کہ ہماہم نیامد و از راہ دستوری گرفتہ بقندہار
و سیستان شافت و بدانانی اندوختن پروخت پس بدست آمدہ ارادت اندوخت اورا سخت آویز شہا بانفس رفت و فیروز مند آمد
خواجہ قطب الدین ہنگامیکہ رخت بستہ بر بست قاضی حمید الدین ناگور سے و شیخ بدر الدین غزنوی سے و لہا بزورگان در ان انجمن بود و فرمود
خود جز ان کہ از پیر رسیدہ بود شیخ بسا پند از قصبہ ہانسے بدین آگہی بدہلی آمد و امانت برگرفتہ باز گردید و فراوان کس از وہرہ ہشت
روز شنبہ پنجم محرم شش صد و شصت و ہشت در بین پنجاب کہ در ان زمان با جوہن نام زد بود جهان نا پایدار را پدید کرد و ہماہم
خوابگاہ شد

شیخ صدر الدین عارف

پور شیخ بہار الدین کریم پیش پدربیانہ کمال برآمد و فخر الدین عراقی و میر حسینی سادات از وفیض برگرفتہ در سال ہفتصد و نہ دولت
رہ گراسے واپس سفر شد و خوابگاہ ہماہم

شیخ نظام الدین اولیا

نام محمد پور احمد داتا گیلانی بد او نام آمد و شیخ در شش صدوسی و دو در انجا زاد و نشانی سے معلوم اندوخت اورا نظام بچا
مخفا شکر سے گفتہ و نسبت سالی بر او دهن رفتہ شیخ فرید گنج شکر ارادت آورد و کلید گنجینہ معنی بست او کرد پس بر ہنوتی مردم
بدہلی فرستادند و بس از بوالباب سے رسید شیخ نصیر الدین محمود چراغ دہلی و میر خسرو شیخ علاء الحق و شیخ انخی سراج در ننگالہ و شیخ
وجہ الدین یوسف و چند پیر سے شیخ کمال در مالوہ و مولانا غیاث در ہار و مولانا سفیث در اوچین شیخ یعقوب شیخ حسام در گجرات
شیخ برمان الدین غریب و شیخ نقیب و خواجہ حسن در دکن ہر سہ از مریدان او سجدیم ربیع الآخر ہفتصد و ہست و پنج از ہمان رفت و
خوابگاہ در دستے

شیخ رکن الدین

پور شیخ صدر الدین عارف جانشین بزرگ نیاک است چون سلطان قطب الدین شیخ نظام الدین اولیا سرگران بود شیخ را از ملتان
طلبہ ہشت کہ در ہنگامہ او شکستی رو و چون نزدیک دہلی رسید شیخ نظام پذیرہ شد قطب الدین شیخ را دریافتہ پرسید کہ از مردم شہر در
پیشوا رفتن کہ تیز دستی نہو گفت بہترین روزگار ما بدین دل آویز گفتار سلطان را از سرگرائی بر آورد و خوابگاہ ملتان

شیخ جلال الدین تبریزے

میر شیخ سعید تبریزے است پس از سفر گزیدن لو و خدمت شیخ شہاب الدین سرور سے افتاد و از شکر و پرستاری بخلافت
رسید و خواجہ قطب الدین و شیخ بہار الدین زکریا فراوان دوستی داشت شیخ بنجم الدین غریبی کہ شیخ الاسلام دہلی بود و کین او بچا
و از ناتوان مینی ناہا رسائی بران داشت کہ شیخ را دامن آلود ہمت گزیند و از دم گیری شیخ بہار الدین زکریا را دوستی گفتار پیدائی گرفت
از انجا بہ ننگالہ شافت و خوابگاہ او در نندردیو محل

شیخ صوفی بدہنی

زادگاہ او اووہ شکر و ارستگی داشت بھرایزد پیر دانشی چنان بر گزارند کہ حاجہ قطب الدین و او با گروہا گروہ مردم بہت متعلی گرفتارند
گرسنگی و تشنگی این مردم را کالیوہ ساخت و بان ہنگام خواجہ پیر و سے یزدانے بہت گرم کاکے از زنبیل بر آوردہ می داد و صوفی از کوزہ
شکستہ خود ہمہ را سیراب کرد ایندازان باز خواجہ را کاکلی و او را بدہنی برگشتند و آجگاہ کتیل *

خواجہ کرک

از زمین و ارستگانت از سہما بر کنارہ زینتی و پیوستہ در خرابات نشستی قطب الدین بر آ او خرقہ فرستاد و او بر گرفتہ پالش از دست
برندہ پیش خواجہ قطب الدین زبان پیچارہ برکشاد فرمود کہ برو آنرا باز خواہ تا حقیقت کا در تو پیدا الی گیر چون در خواست خواجہ کرک
گفت بردازان آن گاہ بر گیر لیلین از آن خود چون دگر گسیت آن خرقہ را با چندین دلق دریافت و شرمسار گردید و آجگاہ گزہ مانکیور *

شیخ نظام الدین ابوالموید

بجال خود شیخ عبدالواحد بن شیخ شہاب الدین احمد غزنو سے پیوند ارادت دارد و در زمان سلطان شمس الدین لہش بود خواجہ
قطب الدین اوستہ شیخ نظام دیدار اورا بس فرخ میداشتند *

شیخ نجیب الدین محمد

مرید شیخ بدر الدین فردوس سے سمرقند سے کہ خلیفہ شیخ سیف الدین باخرز سے است و او خلیفہ شیخ نجم الدین کبری است از بخارا بدہنی
آمدہ روزگار سے رہنما سے مردم بود و ہما بخارا سود و بر بنی بران کہ او و شیخ غلام الدین طوس سے مرید و خلیفہ شیخ رکن الدین موسی اندہ *

قاضی حمید الدین ناگورے

پور عطاء اللہ بخارست در بخارا بزادہ و در زمان مغر الدین سام با پدر بدہنی آمدہ سال بعضا ناگورے پیداشت یکبار سے اندیشہ و ارستگی و
دل برگرفت از ہمہ پرداختہ بغداد شد و شیخ شہاب الدین سہروردی ارادت آورد و خلافت یافت و در انجا خواجہ قطب الدین پیوند
گزید و سیر حجاز کردہ بدہنی آمد شب نیم رمضان شش صد و چہل چہار بے رنجور سے بہ علوے عالم شافت و آجگاہ دہلی *

شیخ حمید الدین سوالی ناگوری

پور شیخ احمد در سر آمار بس ناگورے دار بود در بڑوشش حق دست از ہمہ باز کشید و بر ریاضت کر سے پامی بہت افشرد و در دست
خواجہ معین الدین طلیسان ارادت بردوش گرفت و بیایہ والا رسید و سلطان التارکین بر خواندند بہت و ہمہ بیع الاخرشش صد
و ہفتاد و سہ دناگورے با طزند سے در نور دیدہ آمد و آجگاہ ہما بخارند *

شیخ نجیب الدین متوکل

بر آورد مرید شیخ فرید گنج شکر است شیخ نظام الدین اولیائے گفت چون از بداون بلازمت گنج شکر آمدہم در دہلی شیخ نجیب الدین دریا
دنو ہما برگرفتہم نہم رمضان شش صد و شصت دل از جہان برگرفت و آجگاہ دہلی *

شیخ بدر الدین

زادہ ہونہ در خواجہ قطب الدین اوستہ ارادت آورد و دست از ہمہ باز کشیدہ بجویا سے پیر قائم فرساکشت و در دہلی بجام دل
خلافت یافت قاضی حمید الدین شیخ فرید گنج شکر مبارک غزنو سے و مولانا مجد الدین خرجا سے نصیر الدین دہلو سے و دیگر بزرگان از
بہرہ برگرفتند در کمن سالگی کہ نیارست ہمید از مشنود نغمہ بر جو شید سے و جوانانہ رقصید سے پرسیدند کہ با چین نام تو مند سے شیخ چگونہ

برقص در شود گفت شیخ کجاست عشق سے رقصہ خواجگاہ پایاں آسائش گاہ پیرویش *

مولانا بابر الدین ابیحق

پورسناج الدین بخار سے دیر سے برائے پسر علی بن احمد دہلوی سے زاد بوم اور پہلے استرجمی دانش اندوخت و چون مشکلات آو در دیا رنگشودہ آمد آہنگ سچا را نمود در اجود من البجبت گنج شکر لبت گنج کاشیش یافت و ارادت آورد و بچو پشتن گذاری پر پشت و شیخ بخلافت و دہا د برونوخت و ما بخا خواجگاہ شد *

شیخ نصیر الدین چراغ دہلے

نام مجنود زاد گاہ او دہ مرید و خلیفہ شیخ نظام الدین اولیا ست بیچد ہم رہنمان ہفتصد و پنجاہ و ہفت ازین جہان گذشتی در گذشت

شیخ شرف الدین پانی پتی

کینت البعلی قلندر و راستی در یکے از نکاشتہا سے خود چن سیکڑا رکہ چل سالہ بڑ سہل آدم و بزیارت گوسے خواجہ قطب الدین سعادت اندوختم و مولانا وجیہ الدین بایلی و مولانا ناصر الدین و مولانا ناصر الدین نافلہ و مولانا ناصر الدین و مولانا معین الدین دولت آباد و مولانا نجیب الدین سمرقند سے و مولانا قطب الدین کی و مولانا احمد خوان سے و دیگر دانشوران روزگار دستور مدرس و فتویٰ داوند و بیست سال درین کار بسر بردم ناگاہ ایزد سے کشف در بود و ہمگی دانش نامہار باب چون سر و آدم و سفر گزیدم و در روم شمس تبریز سے مولانا جلال الدین رومی را دریافتم جبہ و دستار و فراوان کتاب میں دادند در پیش اینان ہمہ را باب و آدم سپس در پانے بنت آمدہ عزلت گزیدم خواجگاہ او در انجا است *

شیخ احمد نبروالہ

زاد بوم نبروالہ کہ امروز بہین زبان از روزگار بقا سے حمید الدین ناگور سے ارادت آورد و بوالا پاپیہ خلافت برآمد شیخ بہا و الدین ذکر کیا پانہ شوال پسندی خویش لورالس ستو می خواجگاہ بد او ن *

سید جلال

پورسید محمود بن سید جلال بخاری نجد و م جہان زبان زور د کا رغب برات ہفتصد و ہفت ہزار مرید پد خود است و از شیخ رکن الدین ابوالفتح خلافت یافت گوئید جہان نور سے پیش گرفت امام یافعی و بسیار سے را دریافت و در پہلے شیخ نصیر الدین چراغ دہلے را دید و خانوادہ چشت خلیفہ او گشت چہار شنبہ عید قربان ہفتصد و ہشتاد و پنج آتشچی بکیرا بد اخت خواجگاہ او چہ ملتان *

شیخ شرف میرے

پوریحیی بن اسرائیل کہ سر آمد چشتیان بود و از گنج شکر فیض بر گرفت او از خود سے باز در کسار ریاضت کرد سے و بار زوی دیدن شیخ نظام الدین اولیا با ہمیں برادر خود شیخ جلال الدین محمد بہ دلی آمد شیخ در گذشتہ بود بر سے بر آنکہ دریافت و بفرمودہ او پیش شیخ نجیب الدین فردوس سے رفت و ارادت آورد و خلافت یافت شیخ شمس الدین مظفر نے و شیخ جمال الدین او دہی کہ جمال قتال نیز خوانندہ از خلافت دارند و فراوان تصنیف یادگار از ان ہمیان مکتوبات او در شکر کنی نفس از منون دارد خواجگاہ ہار *

شیخ جمال بالنوسے

از نژاد ابوحنیفہ کوسے است بخلافت و فتویٰ برد احمق دست ازان باز دہشتہ از شیخ فرید گنج شکر ارادت بر گرفت و بلند پایہ شد ہر کہ شیخ خلافت داد سے نزد او فرستاد سے و از پیر فنگی اور روانی یافتی و اگر نہ پذیرفتی شیخ را بر زبان فتویٰ پارہ کردہ جمال فرید نتواند بروخت

ز علی علیہ السلام
و علیہ السلام
و علیہ السلام
و علیہ السلام

خواجه گاہ بنسے *

شاه مدار

عقب مدیح الدین کہ ذمہ ہند سے یوم بدوگر و دوہا لاپاگی اور بگزار جو کوئی نہ بدید شیخ محمد طفیل نورسنے بسطامی است ہرگز جامہ او شو گلن نشد وہ خلق نیامیختے ہر روز و شبند ز خلوت گاہ او کشادہ گشتی و فراوان حاجت خواہ فرام آندے و آپس چنان بود کہ چون مردم از آمدن باز ماندی درستان بزرگ آید سے دوران میان جویندگان رایا سوغ آتلاہ شد سے و ہر کہ جواب خود شنید سے نیابیش نشان برخواستے و شکرست دستا نما از بگزار بند و سلبیہ مدار یہ را او تم آغاز خوب گاہ مکن پور جو ہر سالی بوزا قرون شدن او کرد و گروہ مردم از دور ہستما بنا بخارند و ہر یکے رنگارنگ علم با خود برد و نیایشہا بجاسے آرد قاسم شہاب الدین در زمان سلطان بہا ہیم شہتے بدو آویختے و شمسار سے اندوختی *

شیخ نور قطب عالم

پور شیخ علاء الحق اصلی نام شیخ نور الدین احمد بن شیخ عمر اسعد است زاد گاہ لاہور مرید و خلیفہ پد بزرگوار خود است کہ او خلافت از شیخ اخی سراج داشت لختی لہر نیافت رسید و در سوختے والا پائیکے اندوخت چنانچہ مکتوبات و لختی بسائل از درون باز گوید شیخ حسام الدین مانکیو سے خلیفہ اوست ہشتصد ہشت رہ گراسے عالم علو سے شد خواجه گاہ نپد وہ *

بابا اسحق مغربے

ادجا و پہلے مرید صاحب شیخ محمد کیمی است او بچند واسطہ بجنید میرسد شیخ احمد کہتو چنان بگزارد کہ ہمراہ او بدست شرم کمن بنگاہ خود راہن و نمود و گفت در روز دہ سالگی بدریوزہ گرسے دلہا بر آدم دراہ وارستلی فرامیش گرفتہ و از بیسک بزرگان فیض گرد آورد و در مغرب زمین بشہر کیم از صحبت شیخ محمد صالح کام دل برداشتم و خلافت اندوختم و در زمان سلطان محمد بہا ہیم باز گردید و فراوان بزرگ داشت او بجا آورد و خواجہ معین الدین اورا بخواب فرمود کہ در کہتو نزلت کرنید و ہچنان کرد *

شیخ احمد کہتو

لقب جمال الدین در دہلی سال ہشتصد و ستے و ہفت ہزار و او اول بزرگ زادگان آنجا است مرید و خلیفہ بابا اسحق مغربے نام ابو صیران از بزرگان نیلی سپہر و طوفان باد از بنگاہ خود جدا شد پس از بزرگاری سے بخدمت بابا اسحق مغربے سعادت اندوخت و دانش ستور سے و معنوسے گرد آورد و در زمان سلطان احمد بکجرات رفت و خرد و بزرگ پذیرفتہ بنیایش گرسے برخواستہ سپس سفر عرب علم نمود و بی بزرگان را دریافت خواجہ کامر کج احمد آباد *

شیخ صدر الدین

پور سید احمد کبیر بن سید جلال بخاری کہ بر احوال زبان زرد و زکار مرید و خلیفہ پد خود است و از بزرگ در خود مخدوم جہانیاں بہ شیخ رکن الدین ابو اسحق نیز خلافت یافتہ و سلطان فیروز اورا فراوان بزرگ داشتی در ہشت صد و شش و ہسپن جواب نمود *

شیخ علاء الدین محمد

بیرہ شیخ فرید کج شکر پور شیخ بدر الدین سلیمان بس گزیدہ خود پسندیدہ روش بود در ایزد شناسے والا پائیکے اندوخت چون در گزہ سلطان محمد کنبد سے بر ساخت *

سید محمد کیسودراز

مرید و خلیفہ شیخ نصیر الدین چراغ دہلی است صوری و مہنوسے آگنی اندوخت و غیر مودہ پیر از دہلی بدکن اندو کہ وہ نہ پیر فتنہ سال ہشت ہست
و بیست و پنج از تنگنا سے دنیا بیرون شد خواجگاہ گلبرگہ *

قطب عالم

کنیت ابو محمد لقب برمان الدین پور شاہ محمود بن سید چلال محمد ہم جہانیاں در مقصد و نو و بزا و مرید و خلیفہ پد پیر بزرگوار خود و از شیخ احمد
نیز خلافت دار و در زمان سلطان محمد کہ بد و واسطہ پور سلطان ہفت ہست بفرمودہ پد پیر بجز ات آمد و پیر سگ صغیرت و حنی یافت و ہشتصد و
پنجاہ و ہفت ہفت ہستی بر نسبت خواجگاہ تہوہ احمد آباد و را یازدہ سپر لودہ *

شاہ عالم

نام سید محمد پور قطب عالم شب نیم ذاقیہ ہشت صد و ہفتادہ بزا دار پد پیر خوارات یافت و خلافت بر گرفت بوالا پایہ ولایت بر آمد و فکر
خارق ماہ تھا از و برگزارند نسبتہ جمادی الثانیہ ہشت صد و ہشتاد و روزگار بسر آمد خواجگاہ رسول آباد احمد آباد *

شیخ قطب الدین

پور شیخ برمان الدین بن شیخ جمال بالوسے مرید و خلیفہ شیخ نظام اولیاست بم دم نیامیختی و از بلوک بیچ لستہ سلطان محمد خود
بہانے رفتہ بدہلی آورد خواجگاہ مانسے *

شیخ علی پیر و

پور بہ لانا احمد مہامی بصورت و معنی شناسا آمد و خالق ابروش شیخ محی الدین سے گزارد فراوان نام آگنی از و یادگار بیشتر سے
فروختہ بود سے *

سید محمد جو پینور سے

پور سید بڑہ او بیسے ہست از فراوان روحانیہ فیض بر گرفتہ و بر صورت و معنی سے علم چیرہ دست از پورینکے دعوی مہد و پیر کرد
و بسیار مردم پرورد و پدیدند لبسا خارق از و برگزارند و سر چشمہ مہد و پیر او از جو پینور بکجرات شد و سلطان محمود کلان بنیالیش اور بر خاست
و از تنگ چشتی زمانیاں بہند نیارست بود یارش ایران زمین نمود و پور و در گذشت و پانجا آسودہ *

قاسم خان

یوسف نام زاد بوم طغر آباد مرید و خلیفہ شیخ حسن طاہر کہ لقب وی کمال الحق ہست او مرید راجے حامد شد کہ خلیفہ شیخ حسام مانک پورست و علم
ظاہر و باطن اندوخت و پیرا در زندگے خلفا سے خویش را بد و جوالہ کردہ بود ہنگام فرو شدن پور و عبد العزیز را بد و سپرد پانزیم صفر
نہصد از آشوبگاہ گیتی بر کنارہ شدہ *

امیر سید علی قوام

زاد بوم سوانہ مرید و خلیفہ شیخ بہا الدین جو پینور سے شطارتست و برتے گویند از شیخ قاصبا شطارت سے فیض بر گرفت و چند
بر اندکہ اورا بانہ خانوادہ از دست نسبتی است در سال ہفتاد و پنج از کش آخشیجان دارست خواجگاہ جو پینور سے *

قاسم محمود

پور شیخ حامد بن محمد کجراتی در پور بزا و مرید پور خود است و خرقہ خلافت از شاہ عالم در عشق اور گوارہ شدہ بود و با دل ہونہ سخنان از و برتر و پد
از یازدہ سالگی فرغ آگنی و گرفت و تنگنا سے ستانہ از و بر سانیہ دوران سال کہ حبت اشیانی بیا یون بر بہادر کجراتی چیرہ دست آمد و پیر صبح آخر انجانی شدہ

شیخ محمد مودود لاری

مرید یا با نظام ابدال ہے اور مولانا عبدالغفور لاری کے تحتی تھے۔ دانش اندوخت و از فراوان دلہا در یوزہ گری نمود ہر شب عیا و سیا نیکو
سیدت و بر غرائب علوم آگاہ و شاہ لغز و شکر و بی و شاہ قاسم انوار اور ایتھہ مضائق ہندوہی ہفت و اسپن خواب در گزشت خواگاہ پانی پت *

شیخ حاجی عبدالوہاب بخاری

شیخ جلال بخاری سے راہ و پسر بود محمد و مہمانان ہا ز سید محمود پت و او از ترا د سید احمد مزید تھا کہ و سید صد الدین بخاری از خاک
و باطن آگاہ ہندوست و در نقد زندگی بسپر خواگاہ صیغہ *

شیخ عبدالرزاق

زاد گاہ جہان مرید و حلیقہ شیخ شاہ محمد حسن ہے فرزند شیخ حسن صاحب تخت رسمی دانش بدست آورد از ان فراتر ک شدہ پی مقصود بود
در ہند و چہل نہ رخت ہستی پرست خواگاہ پنہانہ *

شیخ عبدالقدوس

خود را از ترا د ابو حنیفہ بر شمر د مرید شیخ محمد بن شیخ عارف بن شیخ احمد عبدالحق ہے دانش صورت و معنوی اندوخت و دراز بود
شائسے والا پایہ شد فراوان حقائق ازو برگونید جنت آشیائے با برستہ کارا گھان بزادیہ او در شد و انجمن آگہی گری پزیرفتی سال
ہند و پنجاہ ایسا ط زندگی و نوشت و در کنویہ نزد صیغہ خواگاہ *

سید ابراہیم

پور مصین بن عبدالقادر حسینی زاد جا کے لیرج مرید شیخ بھار الدین قادر سے شطارسے از ہر دانش فراوان بہرہ دہشت و در گزیدہ
کردار کم ہمتا جان نور دیدہ در زمان سکندر بود بیٹے آمد شیخ عبدالقادر دہلوی و میان لادن و مولانا عبدالقادر صابون گرو دیگر
کارا گھان نامور بہ بزرگی اگر آئندہ ہند و پنجاہ و سہ یا ہشت جان سنجے باز سپرد خواگاہ صیغہ *

شیخ امان

نام عبدالملک پور عبدالغفور مرید شیخ محمد حسن و با شارت پیر شیخ محمد ر دو از سے گوناگون دانش اندوخت دو از ذہم ربیع آلا خنیفہ
پنجاہ و ہشت دل از زندگی برگزیدہ خواگاہ پانی پت *

شیخ جمال

پیر شیخ حمزہ زاد بوم و ہر نوم بریدہ و بیشتر خلوت در کثرت و آشتی خواگاہ و سپر سوہ
اکنون انجام این راستان بیا ذکر و خضر و ایسا س مزاد ار سے داند و در یوزہ کر سے جا ویدنا سے سے کند *

خضر

نام او بلیدان ہے پور کلیان بن قالیق بن شلیق بن انشدین سام بن لوح و برستہ نام او کلیان بن مکان گوئید و مکان بن بلیدان بن
کلیان بن معان بن سام بن لوح برگزارند و کنیت ابوالعباس و خضر سے آن خوانند کہ بر پستین سفید نشست از خشتکے پای او
سبز شد و دو فرسنگے شیراز در زمان موسیٰ نیرا دونزد برستہ در زمان ابراہیم و بگزارش سنجے پس از فراوان مدت بشیخ علاء الدولہ
در عروہ چان برگزارد کہ فراوان پوئدنا شو کے گندوارہ فرزندان پیدا یڈ و ناما ہا بر بند کس اورا پنے پسر د سذ سال و ہفت ماہ
است ترک ہمہ گرفتہ و ازو فرزند سے ناندہ و لغبان دلا کے خرید و فروخت نماید و سو داند و زد و ام گیر دو گرو گزار دو اریمیا

آگاہ برنجینہا سے عالم شناسا با نیرد سے فرمایش درکار نیدگان خرج کند و بر ہی خود ہرگز کار نہ نید و از نوز خوشوقت شود و بر حصص آلیب
 ہنگام بنیاد روز سے مدبوش باشد و پیشتر ازین ہزار سال از سر بر تپے گر فنی داتان پس در صد و بست سال و ہم شیخ گوید کہ اسان بگا
 تاز کے دوست و از زمان ہجرت تلاموز ہفت نوبت تاز کے پیڑ پختہ و با قطب و ابدال صحبت دار و دنیا لیش کند گویند کہ در مدینہ روز
 شتر مانان با کید بگر آو ہرہ سنگ و شغند پارچہ سنگی بپھر خضر نید و شکست و سر باز زد و انا سید تاسہ ہاہ رنجور کے کش و در پیہر سے
 او خلاف رہ و بسیا کہ بدان گز تہہ و ران پڑ و ہمیش ذوالقرنین باب حیات رسید و دہ از زندگے یافت و بر رخ کو نپیدا لیا پس
 خضر ہر دو آب حیات اند و ختندہ گروستہ اور افعانے بر گز از زندگے پیکر یا بر آید و انشی نہ اندہ

الیاس

بن سام بن لوح عم جد خضر چند سے نام پدر اویسین بر سر آید و کھتی سے و جزان بر گویند و بعضے نسب او را چنان بر گز از زندگے پسر
 قیاس بن غیر این نام و بن مویسی و در پیہر سے او نیز خلافت دارند و قطب و ابدال و خضر پیش را لبغان شاگرد نپالیش گری کہتند
 و از قیامت بزرگ سرگم نو سے ایسا را اندیشہ فرادان وقار و حیبت و بر حقایق اشیا آگاہ گویند بیا و سے دین موسی را ایکختہ آمد و ہر
 باشندگان بعلمک نامزد گردیدہ جب اندر گزار کے او سو و مند نیامہ رہائی خود از کار ساز حقیقت در خواست پنیانی گرفت روز
 با الیسع بن خلوب کہ سار رفتہ بود آتشین اسپ با سازہ پرا لیمو و ارشد الیسع را بجا نشینی خویش گذاشتہ بر فرزان بر آمد و از نظر با
 نہ پدگشتہ لبش کہ فیما ازین کہس بر گز از زندگے بیشتر سختین بچنگ زمین چالش نماید و کم شدگان را براہ دارد و پسین با علما بعضے مکیس
 سہ اشیا ہر ما یا ہر گزیدہ مردیا و رو ہر دو فرادان سال زندہ باشند و صحبت دارند و بر رخے کارا گمان بہستی این دو نگر انداز
 الیاس فیض از حد سبب فرادہ نید

ذکر ابوالمظفر نور الدین محمد جهانگیر پادشاہ

شاہزادہ سلیم بن جلال الدین محمد کبیر پادشاہ سن سے و ہفت سالگی تباریح چہارم جمادی الثانیہ زور چہینہ سنہ یکہزار و چہار و ہجرت
 بساعت مختار و قلعہ دار الخدیفہ اکبر آباد و بر او ملک سلطنت جلوس فرمود و در ان جشن فرخندہ محمد شریف ولد خواجہ عبد الصمد شیرین تم را بچہ
 امیر و امرانی و منصف بلیل القدر و کانت سر فرار فرمودہ عہد اثر و بجا ہر قیمتی آراستہ بدست خود پیرا نہ کردش ساخت و میر را بچہ
 را بچہ خطاب اعتماد الدولہ و میرزا خان بیگ را کہ در زمان شاہزادگی دیوان بود بچہ خطاب وزیر الممالک اختصاص بخشیدہ ہر دو را بخدمت
 دیوانی شریک گردانیدہ زمانہ بیگ را کہ در ایام شاہزادگی خدمت شالیہ بتقدیم رسانیدہ بود بچہ خطاب بہابت خانی و پسر خان نود
 بچہ خطاب صلاحیت خانی نواخت و در ہند سال صلاحیت خان نجا بچہ خان مخاطب گشت و شیخ فرید بخار سے کہ از سادات عظام
 موسوسے و تربیت یافتہ اکبر بود و در حضور خواست بخشگی کر سہ داشت ب منصب پنج ہزار سے ذات و بیایہ بلند میر بخشہ سر افتخار بر فرا
 دراجہ مانسنگہ را خلعت چار قہر شمشیر مرصع و اسپ خاصہ مرحمت نمودہ بصوبہ دار بنگالہ حضرت فرمود و خان اعظم میرزا عزیز گنگا
 و آصف خان دہلی را کہ از منویہ بہار و در حضور رسیدہ بود بانواع عوطف سر فرار فرمودہ در حضور داشت و امر را و بقر بقدر مراتب بجا یات
 مناصب شرف امتنا یافتہ

ذکر در بیان بی بی شاہزادہ سلطان خسرو خلعت بزرگ و شکر شدن بعد از جنگ

سلطان خسرو پور بزرگ بجان کبیر پادشاہ کہ بفتگوی خوش آمد گویان ہرزہ دو اخیال سلطنت در سرداشت بہر شکر آنکہ اکبر در زمان خلعت
 فرمودہ بود کہ شاہزادہ سلیم مدینہ دہلی بہت قابلیت سلطنت ندارد و سلطان خسرو پور شکر جمع خوبیا آراستہ و قابل سلطنت بہت

باین صورت مرض مایخولیا در دماغش جا گرفته همیشه از خدمت پذیر متوحش و امیده سب بود بعد شش ماه از جلوس شب یکشنبه هشتم ذی الحجه
 یا معدود از بحرمان راز و مستعدان خانه برانداز از اکبر آباد برآمده فیر را اختیار نمود امیر الامرا خبر یافتند بلا توقع بعرض پادشاه رسانید
 بیان ساخت بخشی الممالک شیخ فرید بخار سے را با اکثر سے از امر ابریم منقلا رخصت فرموده در آخر شب پادشاه خود نیز رایت تو ص
 را فراشت در سواد شهر چون صبح بر میدیز را حسن پسر شاه بر رخ همزارا که رفیق طریق بنی شانهزاده بود و در طلعت شب راه مقصود کم کرد
 سرشته بادیه اوبار سے گشت اولیا دولت گرفته اور وند بموجب حکم و الاحوال اهتمام خان کو تو ال گردید که در زندان بکافات گرفتار
 باشد القصد چون شاهزاده در تهمرا رسید حسن بیگ بدخشی که از کابل سے آمد بنیانهزاده ملاقات نموده رفیق اوبار او گشت در
 اثنای راه بر کس را سب یافت غارت میکرد و سر ابارا که تش میزد و همپان مسافران و سوداگران و طولیکه با سے سرکار پادشاهی که
 در اکثر اماکن سز راه بود گرفته به پیاد پسته همرا سے می بخشید تا آنکه بلاهور رسید عبدالرحیم دیوان از بخت بر کشتگی آمده رفاقت کرد و لا و جلا
 صوبه دار لاهور ملاقات کرده در آن حکام قتلوا اهتمام نمود شاهزاده هر چند سے که قلعہ لاهور بدست نیامد درین ضمن چون خبر آمدن شیخ
 فرید بخار سے بالمشکر گران در نواسے سلطان پور شهرت پذیرفت شاهزاده دست از قلعہ لاهور باز داشته رو بجانب شیخ فرید آورد
 و در واسط کونہ وال میردوشا کریم پوستند و اکثر سے از طرفین کشته شدند همدرین اثنا خبر نزول رایات اقبال در رسید و شیخ
 فرید در محراب گرم تر گردید شاهزاده تاب جنگ نیاورده با حسن بیگ بدخشی و دیگر رفیقان رو بفرار نهاد و مقارن این حال پادشاه نیز
 در آن عرصه نزول اقبال فرمود و از غایت غایت شیخ فرید را که بر شاهزاده مطهر شده بود در آن غوش ما طفت کشید و شب و صبح شیخ
 گزرا نیده روز دیگر متوجه لاهور شد شاهزاده میخواست که بجانب اکبر آباد روانه شود و حسن بیگ بدخشی سلاح داد که جاگیر من در راه است
 از آنجا سامان نموده کابل رویم و از آنجا جمعیت فرایم آورده باز رو بهندوستان آوریم چه با برو همایون پادشاه هر دو بتقویت کابل
 هندوستان را گرفته بودند و دیگر سخنان دور از کار در میان آورد ناگزیر شاهزاده بحسب صلاح آن برگشته بخت روانه بسمت کابل گردید
 چون بدین جا رسید میخواست که از رهگذر شامپور بگذرد کشتی بهم نرسید از آنجا برگشته برگذر سو دهره آمد وقت شب بترو د بسیار
 یک کشتی بهم رسید میخواست که از دریا عبور نماید انیشور و غوغا چه چهر سے سو دهره واقف گشته ملاحظا را برگذرانیدن مانع شد چون صبح
 برآمد بهشتما گزید که این شاهزاده است میر ابو القاسم و ملا الحان خواجہ سر که در حدود گجرات شاه و دولت بودند ازین معنی اطلاع یافته
 در رسیدند شاهزاده را با حسن بیگ بدخشی و عبدالرحیم گرفته در گجرات برزند و حقیقت را به پادشاه عرض داشت نمودند و روز دوشنبه
 سلطه محرم سندنیز رو پانزده در لاهور که پادشاه بیابغ کامران میرزا مقام داشت بعرض رسید بموجب حکم امیر الامرا سمت گجرات شافته
 شاهزاده را مع رفقا گرفته در راه آمد و شاهزاده را دست بسته و زنجیر در پا انداخته بر شش چنگیز خانی از طرف چپ حاضر آورد و حسن بیگ
 بدخشی را دست راست و عبدالرحیم را دست چپ ستاده نمود حکم شد که خسرو خسران زده را مسلسل مجوس از بند حسن بیگ بدخشی را در پو
 کا و عبدالرحیم را در پوست خر کشیده و از گون بردار ز گوش نشانیده تشهیر نماید چنانچه کار پردازان همچنان بعمل آوردند پوست کا و د
 خشک شد حسن بیگ بدخشی زیاده از چهار پهر زنده ماند و عبدالرحیم را که در پوست خر کشیده بودند از شام تا احوال است که بر و مستولی بود
 خیا و ترب و اشال ذکک آنچه سے یافت سے خورد و روز و شب زنده ماند روز دیگر بالتماس بار یا بان حصول حکم شد که از پوست برارند
 چو بر آوردند کم بسیار در پوست افتاده بود اما بهر صورت جان بر حسب حکم از بیابغ کامران میرزا تا دروازه دولتخانه و الا جمعی را
 که با شاهزاده رفاقت کرده بودند دور رویه بردار کشیدند و شاهزاده ایرفیل سوار کرده از میان دار گذرانیدند و بجایه موجود
 رسیدند در زندان تا دایم مجوس شد یعنی چند سال که پادشاه را با چند روپ سنیاست ملاقات گردید او در باب تخلیص شاهزاده سفارش

نمودند چنگا گاه اگر چه باریاب مجاشد اما خلاصی از زندان نیافت بعد از آن بیکامیکه پادشاه بزم جشن نوروز سے آرست با تاس سلطان
 برادر خرد و خلاصی یافته بود باز محسوس گردید آخر زمانیکه پادشاه بزم محرم مخاطب لیشا جهان بهم دکن رخصت یافت شاهزادہ خسرو
 مسلسل و اوله او کردند چنانچه در سال پانزوم جلوس بجان طرف دزدندان خانہ جان دلہ دیز بانا افتاد که شاه جهان اورا از چنان تنگ کره
 که در زندان بمرد القصدہ شیخ فرید بخاری سے بختی که در آورده گاه یہ سلطان خسرو فتح یافته بود بجلد و این خدمت خطاب بر تمنی خاسنی
 سرفراز گشت و بموجب التماس شیخ مذکور در پیر گنہ سپروال بیکامیکه شیخ مسطور ظفر یافت شهرتے آباد پوسرا وسیع تعمیر شدہ و فتح آباد
 موسوم گردید و آن پر گنہ بجا گیر مرتضی خان مرحمت گشت *

توجه موبک الالبیر کابل سواج آنجا

در آغاز سال دوم پادشاه از لاهور متوجه سیر و شکار کابل شد بعد قطع منازل چون علی مسجد محیم حیانم عالی گردید غمگین و تنه نظر بجا گیا در آمد
 که بگلانے خرچک بود و گلو سے مار سے که بزاز می بود و دره باشد گرفته سے فشار و تا آنکه مار جان داد پادشاه تماشای کن نمود از آنجا
 منزل بمنزل سے مسافت نموده بدار الملک کابل نزول فرمود و از سران کن آند یار حظ وافر برداشت بموجب حکم والا متصل باغ
 شهر آرا که احداث کرده با پیر پادشاه بود باغ دلگشا سے باغ جهان آرا راست و نهر سے را که از گذر گاه سے آید از وسط خیابان آن
 باغ جاری ساخت و هر دو باغ مذکور شاه لالان مشهور در زمان بودن کابل بعرض سید که در میان ضحاک و بامیان که جانب بلخ
 بر سر حد کابل کو ہے واقع شده در ان شعبی است مشهور بخواجہ سراتا بوت و مدت چهار صد سال از تاریخ فوت او خبر میدهند هنوز
 اعضایش از هم زنجیه و اکثر مردم رفته زیارت کنند بگردنش زخمیست که چون پنبه را از بالاسے آن بر سه گیرند خون جاری میشود
 و ما همان پنبه بالاسے زخم نمهند خون از جریان با زنه سے ایستد بر لبی تحقیق این مقدمه معتمد خان مقرر اقبال نامه بجا گیر سے متعین گشت
 و چون همراہش رخصت یافت که زخم اورا بچشم خود دیده بحضور آید و حقیقت را بعرض رساند معتمد خان بان سر زمین رفته و براهبر سے
 مردم آن حدود را یافته بیکو بیکه متصل بامیان واقعت رفت در کمندار گشت مقدار دو نیم دره از زمین ملند سیکه را بر فراز آن بر آورد
 بوسیلہ دستگیر سے او پالا بر آمد و با چند کس دیگر درون آن رفت ایوانی دیدند دره طول و یک دره عرض و درون ایوان خانه مرغی چار دره
 در چار دره بود و در ان تا بوتی چون مشعل روشن کرده تختہ از بالا کتا بوت برگرفتند همکنان بیت را دیدند که باین ایل سلام رو بقبلہ
 خوابیده و دست چپ بر سر عورت دراز کرده مقدار نیم کز کراس بالاستر مانده از اعضایش آنچه بر زمین پیوسته بوسیده و از هم سخنی
 است و بقیه درست و چشم بر هم زده و دندان یکے از بالا صیغے از پایان در لبها نمایان و گوشش که بر زمین پیوسته بالختی از گردن خارج
 خورده و ناخناسے دست و پا درست داشت لیکن زخم معلوم نگشت و از کن سالان آند یار چنان بطور پیوست که در خجک چکنیر خا
 و سلطان جلال الدین در سنہ شش صد و ده هجر سے آن مرد شهید شد و از همان مدت درین جا همین طور افتاده معتمد خان بعد تحقیق این
 مقدمه در حضور سید حقیقت را بعرض رسانید پادشاه بعد انتظام و شکار آن دیار و سیر گلگشت آن گلزار معاودت ببندهستان نمود *

ذکر و بیان در آمدن نور جهان بکرم سرکاشای

شیر افکن خان علی قلی نام داشت در قوم استجلی و سفر چه اسمعیل سیر از خلف شاه طماسپ صغوسے پادشاه ایران بود بعد از آنکه
 اسمعیل میرزا بخت حق پیوست علی قلی مذکور از راه قندمار در زمان سلطنت اکبر پادشاه ببندهستان آمد هنگام رسیدن بلبان
 اول با خانخانان عید الرحیم که متوجه بهم چشمه بود ملاقات نمود و خانخانان حقیقت اورا بحضور پادشاه عرض داشت نمود و غائبانہ
 در سلک بندہانے پادشاه سے مسلک گردانید و رفیق خود داشت او در ان مهم ترددات نمایان بطور آورد و کجید فتح چشمه که در حضور

اکبر پادشاه سید محبوب التماس خانخانان بنصب بان سرفراز گردید و بعد از آن وقت بشیر افکن خان مخاطب گشته در صوبه بنگاله جاگیر یافت
و در جهان ایام نور جهان بیگم رخسار از دل او آمد و با او بود چو طبعش غیور بود و جهانگیر در عهد جوانی نور جهان بیگم را در حرم سرکاشای
تقریبی با مادر خود رفته بود و دیده با او عشق داشت بعد جلوس بخت سلطنت و اطمینان از امور ضروری قطب الدین کوکلتاش
را که نوه شیخ سلیم حقی بود و صوبه بنگاله مقرب نموده منفی گفت که نور جهان بیگم را از شیر افکن خان طلاق بد باشد اگر طلاق نه بد او را
به جیلان هم بگذرانند و نور جهان را حضور بیست قطب الدین خان در بنگاله رسیده و بعد چند گاه روانه جردوان گردید و شیر افکن خان
که در آن حد و دوا گیه داشت با استقبال بخت یافت و بعد ملاقات قطب الدین خان کوکلتاش از غوغای حرات جو غیرت او ازل با بیا
مطلب خود گفت چون شیر افکن خان غمی با بصر می نمود شیر افکن خان چون فهمید که کار ازین گذشته که تدارک توان نمود چاره از
فرط غیرت و نجاعت جان باز داشت و نور جهان بیگم صبر نموده اول قطب الدین خان را به نایب بیع دو نیم زد مردم قطب الدین خان
بر او هجوم آوردند و او را غیرت و در راه سزا داده باز پس از کشته و خود بجز جرح گشته بر آید و راه خانه گرفت تا نور جهان را نیز بگذرانند
نور جهان را در سینه بندید و بر او سزا دادند تا تمام مردم سب الدین خان رسیده کار او تمام نمودند نور جهان بنیبه غیاث بیگ
مهاجر به تامل و ایستادگی را سپرد و محبت این سردار است خواهد بود و حال دیوان محمد خان مخلو حاکم سرت بود که در وقت
پایون پادشاه در صوبه شیراز بفرستید و بفرستید تا شایسته تقدیم رسانیده و فرمان شاه طهاسپ در باب
ضیافت و مهمانزایی که در آن روز در صوبه بنام همین محالست جبه فوت محمد خان مذکور و خواجه محمد شریف خدیومت شاه طهاسپ
رسیده بوزارت اسرفرازی یافت چون فوت شد غیاث بیگ و محمد طهاسپ هر دو سپرو بندوستان آمدند غیاث بیگ
دو سپرو بکنه ختر سواد داشت جبه سیدان و چند بار دختر و گیکه که ببارت از نور جهان بیگم است تولد شد از آنجا روانه شده و قریب
سیکریه ملازمت کرد پادشاه نمود و شایسته استعداده نو لیسندگی و خوشنویسی و شاعری در اندک فرصتی دیوان بی بیات
گردید چون جامع هر گونه علوم بود و وزیر بود در مینباشش افزود در مین ایام نور جهان یا با شیر افکن خان وصلت نمود و بقیصه
نملک حضور کرد در بنگاله بود حسب الامر جهانگیر نور جهان را روانه دار السلطنه نمودند و جهانگیر چون اکثر لایعقل غرق نشد شراب ماند
بلو بود و همه عشق از معشوق خود غافل و بی خبر بود تا آنکه مادرش مع فخر خود بخدمت زوجه اکبر که جهانگیر را پرورده بود رفت
و جهانگیر در آنجا دیده شناخت و در عشق با او ز سر ریخت و در سال ششم از جلوس داخل حرم سرکاشای شد نخستین نوح
خطاب یافت بعد از آن نور جهان بیگم مخاطب گشت و آذکار بجای که رسید که پادشاه دل از دست داده در پی او از خود رفت
زمان مهم سلطنت بگفت او گذارشت ابیات ز جام حمت دیان مست شده که سر شایسته کارش از دست شد و خرابست
شیر خرد دست عشق چه خرد را چه کار است با مست عشق و دانش بود مشغول محبوب و بس و نه فکر جهان و نه پرس و آس جهان
بود و در بند پایان او همه زدنش خبر فرمان او و نور جهان بیگم در زنها ممتاز و در اکثر صفات بی شریک و انباز بود و از فرط شعور
بر دران از خود در لغوف داشت طبعش موزون و بعضی از اشعار او زبان ز دره زکار رفته رفته کار بجای رسید که از پادشاه جز نامی نماند
و پادشاه اکثر گفت که سلطنت بنور جهان بیگم زنی با دو مرا که اثر است اندک توئی کافیت دیگر هیچ نمی یاید نور جهان بیگم
در جبه و کت نشسته در اما حاضر گشته کوشید در آفتاب باگی بجای آوردند بنام امرای متعین مالک محروسه فرامین که نوشته مید
توقع طغرای آن چنین مرقوم میگشت حکم علیه عالییه مهربانانه جهان پادشاه و صحیح مهرش این بود بیت نور جهان گشت بجز آنکه
بمردم و هم از جهانگیر شاه بد اگر چه خطبه بنام بیگم بود اما که بنام او میزند و نقوش سکه این بود بیت بجز شاه جهانگیر یافت

رسانند اگرچہ نشان دادن در میان در شہرہ اختر اع شیر شاہ افغانست اما در عمدہ جہان گیر بادشاہ نیز تجدید یافت فرمان پذیران در اندک زمان بچنان
 بیان آوردند بادشاہ در ایام شانزادگی در پنجاب غنچ پور نام و سپہ متصل سلطویہ بنام خود آباد کردہ بود و جبہ تسمیہ شیخ پور آنکہ جہان گیر
 در طفلی بنا سبت اسم شیخ سلیم چشتی گویند بدعا او پیدا شدہ سلطان شیخو میگفتند مختصر عمارتے ہم در انجا اساس نہادہ حوالی انرا شکار گاہ
 مقرر کردہ بود در زمان سلطنت خود انرا پرگنہ علیحدہ کردہ جہان گیر آباد موسوم نمود و از پرگنہ ماشے جوار دیہات بر آوردہ در ان پرگنہ
 داخل نمود و بجاکیر سکندر قراول رحمت گشت و او بموجب حکم بادشاہ عمارت عظیم الشان و تالاب کلان و منارہ بلند نشان اساس
 نہاد و بعد از سکندر بجاکیر ارادت نامان مقرر شدہ سر براسے عمارت بعدہ او قرار یافت و ہمہ جہت یک یک پنجاہ ہزار روپیہ صرف
 کردید ہمدان سہل دولت خانہ دار سلطنت لاہور مثل بر اقسام شیرین لکشا و انواع اماکن فرح افزا کمال متانت آراستگی گزیدہ مشیت
 لک روپیہ خرچ کردید

ذکر در بیان احوال تنباکو و منع دو کشیدن آن

اگرچہ آماز بر آمدن تنباکو از جزائر فرنگت و اطبا تجویز و تشخیص احوال او نمودہ دو دکشے آن بطور محمود برای بعضی امراض مناسب
 شمرند رفتہ رفتہ مرغوب جمیع طبابع گشت اما از فرنگ کمتر می آوردند بعد چند روز تخم آنرا آوردند و در ممالک ہند گشت و در ان صحرا
 کاشتہ منتفع شدند و حاصلات آن با خناس دیگر تفوق بست خصوص در عمدہ جہان گیر بادشاہ زیادہ تر رواج یافت بکشیدن دو د
 آن پس آرزو مند گشتہ ہر تہاسے ماکولات و مشروبات تقدم یافته گزین ما حضر مہمانان و بہترین تخمہ اخلاص ہند ان گشت و شد
 اعتیاد آن بہ تہہ ہر سدکہ طالبش ترک اکل تواند کرد اما تجنب از تنباکو بستہ دشوار ہر چند بطنش بیشتر و در مذاق طالبان گوارا تر و خوش
 گرانہ ہست بسیار کسیک خواہدش از دل جان نہ کیاب کسے بود کہ اورا کم خواست نہ نفع و ضررش از شدت اشتہار محتاج بہا از
 بالکل چون رواج بسیار یافت جہانگیر باقتناع آن کوشید و بناظران ممالک مناشیر مطاعہ در بارہ دفع و منع بیع و شرایش بعد و رویت
 دنیا بر مزید تا کید و پاس حکم خود اکثریہ کہ باوجود حکم جرات بکشیدن آن نمودند در شہر لاہور تشریح نمود بلکہ بعضی را بہا برید اما لیک مردم
 متعاد و رغب بان بودہ اند سو گندید و کسے اجتناب نوازیدہ

ذکر در بیان بعضی از بدائع سوانح

بعض جہانگیر بادشاہ رسید کہ در اکبر آباد عورتے سہ دختر بکیبار کہ نذرت بر تو امان دارد قبل ازین زائیدہ بود اکنون باز یکا سپر
 و دو دختر بیک دفعہ آوردہ ہمہ در قید حیات ہستند و نیز معروف گشت کہ عورت زرگرے اول مرتبہ حاملہ گردید بعد و از ذہ ماہ زائید
 و از حمل دوم سپر از سجدہ ماہ و مرتبہ سوم بعد از دو سال فرزند آورد و درین مدت کار و بار خانہ چنانچہ رسم مردم نامراد ہست می کرد و بیچ
 بروہ شوار و مشکل نبود توتے دختر یا غبانے نظر بادشاہ درآمد بارش و بروت ابنوہ ظاہر ش ہمدان مشتبہ در شش او از یکت
 زیادہ در میان سینیہ ہم سو یا ابنوہ اما پستان نہ داشت برے حکم شد کہ اورا در گوشہ بردہ کشف تر نمودہ حقیقت را بعضی رساند کہ مابا
 خشتے باشد انکشاف یافت کہ محض عورت ہست و نیز در ہمین ایام قلندرے شیرے قوی ہیکل پروردہ و اورا با خود آشنا ساختہ
 بہ عمل خان موسوم کردہ بود و نظر جہانگیر بادشاہ گذرا شد بادشاہ فرمود کہ با او بجنگند خلق کثیر برای تماشای ہجوم آورد جمعی از جوگیان نیز محو
 تا نما بودند شہر دویدہ با یک جوگے کہ برہنہ بود بطریق ملاعبت نہ بطرز غضب چنانچہ با مادہ خود جنتے شود بھرکت حرام بعد انزال
 گذاشت حکم شد کہ ان شیر را قلاوہ در نخیر واکردہ زیر چہرہ کہ گذرانند ہمچین قریب بانزدہ شیر نو مادہ زیر چہرہ گذاشتند و شیر ان
 بھلیس آراستے رسانیدند و ان شیران بچا بوجو دادند نیز چندے یوز در باغ چہرہ کہ گذاشتہ بودند از انجا نیز توالد و تامل کشید

بعض رسید حکیم علی بخانه خود و حوض بھارت نمود و در یکی از کھنہا سے ان پیر آب خانہ ساختہ بقامت روشن و در ان خانہ رختی چند کتا بہا
 گذاشتہ و تدبیر سے بکار بردہ کہ ہوا آب را نمی گذارد کہ در انجا داخل شود و شکر س سے بخورد کہ تہا شاسے ان خانہ پر و در زمینہ شدہ رنگ نسبتہ
 در آب فرو میرود و در انخانہ رفتہ تک تر گذشتہ رخت خشک کہ در انجا گذاشتہ اندہ سے پوشد و در انخانہ جای وہ از وہ کس است کہ با چشم
 صحبت میدارند جاگیر تہا شاسی ان خانہ بشریف برودہ بر وشیکہ گزارشش یافت در ان خانہ رفت و نوعیکہ سنیندہ بود و تہا مخطوبہ شد
 و حکیم علی بنقبیب و ہزار سے سر نزاری یافت نو ستر در وہی از دہات جالندہر تعلقہ پنجاب برق بر زمین افتادہ و از وہ در عمہ و طول
 عرض نوع سوختہ شد کہ نشانی از رستی و سبزه ماند محمد سعید حاکم جالندہر بر سر ان زمین رفتہ حکم کنڈان انجا نمود ہر چند سے کنڈی نا اثر
 حرارت بیشتر ظاہر سے شد بعد کنڈن پنج شش در عمہ زمین پارچہ مانڈا بہن تفتہ بر آمد بعد سے گرم بود کہ گوہ زمین زمان از کرہ اشتر
 بر آمدہ ہر گاہ با وہا رسید سر و گردید انرا جنس بحضور پادشاہ ارسال داشت چون از نظر گذشت حوالہ دادہ آہنگر کردید ہر حصہ
 لزان و یک حصہ از آہن دیگر آمیختہ دو شمشیر و یک خنجر و یک کار و دست ساختہ کہ زانید پسند افتاد و اعلم عنذہ تھا سے کہ آہنگر از ان
 قطعہ آہن ناما میر شش آہن دیگر این چیز ساخت یا بر ارضاجوی پادشاہ از آہن دیگر ساختہ پادشاہ را خوشنود کرد امید والا انچہ معلوم
 است ان قطعہ آہن نیست کہ چنین چیز با از و آہستہ شود نو ستر پادشاہ در قصبہ ستر آہر رسیدن درہ سیتے خدا اندیشہ کہ کتب
 مردم اورا از بار یافتگان در گاہ الوہیت میداستند و خوارق عادات از وہ بیان سے کردند و بعضی اعمال اورا سجود جا و دست
 میدادند متوجہ شد چون وقت نماز شام بود بعد از ان کہ درویش از نماز فارغ شد خنجر درویش دیگر بر بران درویش کہ او مرثا تھا بود
 ایٹادہ دست مناجات بنباب قاضی الحاجات برداشتند ناگمان از ہوا بر سرش بطریق زیر پاستہ ہفتصد اشرفی طلا تر تہا
 بارید درویش نصف اشرفیا پادشاہ دادہ گفت کہ در خزانہ بگذارد کہ گاہ سے کمی نخواہد شد و نصف جویشی خود قسمت کرد پادشاہ متعجب شدہ
 حضرت گشت در راہ بنجا طر گذر زانید حیف کہ با درویش دست بوس نکردم ہمدین اثنا خادم ان درویش آمدہ گفت کہ دست بوس
 شما بدرویش رسید این معنی موجب مزید تعجب گردید و گفت کہ این قسم امور آیا کہ است ہست یا سا جو سکیا از خواہم جن و پر سے پتاکشا
 راز بر شستہ بلبہ پدوست کہ اصفائی باطن حسن اخاص اعمال او است لفظ ہم کاٹے ارفاک گیر و زہر شود پدہ نامھی را ہم گشتہ
 شود سنگ گزار او گر مر سر بود پد چون بر ما جب دل رسد گو نہر بود پد

ذکر و بیان رسیدن بازگیران بنگالہ بحضور و تماشای انواع بازیہا حیرت افرا

بازگیران اول تخم اقسام اشجار سترہ بر زمین ریختہ صد بار گردان کردیدند و افسونہا خواندند بکیا راز چند تھا شروع بد میدن در حمان دیدند
 و در طرفہ العین درخت توت و سیب و ناچیل مہ انبہ و انناس و انجیر و خرما و میخک و غیر ہم کہ درین بلاد وجود ندارد نمودار گشت و پتہ
 آہستہ بلند شدہ بجد کمال رسید و برگہا بر آوردہ گل کرد و بار بستہ پختہ گردید بازگیران انناس نمودند کہ اگر حکم شود ہوا این نمان چیدہ بخورد
 حکم شد کہ بکنڈ بر گرد در حمان گردیدند و افسونہا خواندہ انبہ و سیب و توت و انناس و انجیر و غیر ذلک چیدہ در حضور آوردند حاضران آہن
 بموجب حکم خوردند و لذتہا یافتند بعد ان مہ سے چند کمال زیبائی خوش رنگ و نغمہ سنج در بیان آن در حمان عاہر گردید و ان ہمہ ہر غمان
 بران اشجار نوا سنج و نغمہ سر لہو و نڈ بعد از سانسے در ان لہان سے بود خزان روی نمودہ بہ نماز و خشک گردیدہ زمین بوزرشت
 و از نظر با غائب گشت دیگر در ان شب کہ نہایت سباہہ و تابک بود نیک از بازگیران ہر ہنہا در غیر از ستر ستر چیز سے احوال ہست
 چرخے پیڈ و لہبان چادر گرفت و آئینہ جللی در ان جا در آورد و شعلہ ان بزرگ و زرشک گشت و انقدر نہ روند بہر سجدہ از
 وہ روزہ راہ ہر کس آمدہ ظاہر کرد کہ در فلان شب تجھی ہنود و از آہن چنان نور سے ظاہر گشت کہ ہر کس بر ان روشنی را نہ زمینہ ایم

دیگر سبب تقریباً هم استاده شروع بگویی و خوانندگی بنوع نمودند که ممتاز شد که سینه بخوانند یا سبب کس دیگر قریب بعد تیر سر میداوند
و معلق در هوا نگاه داشتند گفتند که هرگاه امر شود یکی از تیرها را آتش و سیم و مس الامر منع در دست گرفته تیر بودنی را که بر سر آتش
قریب بعد که از فزون بود آتش سیر و دند بر قدر تیر را حکم میشد در همان قدر آتش سینه گرفت دیگر پنجاه تیر یکاندار و کمانی حاضر شدند
یکی از ایشان کمان را بدست گرفت و تیر انداخت در هوا بلند رفته با پنجاه تیر او ایستاد تیر دیگر سیر و دبا تیر اول بند شد همچنین چهل و نه تیر با هم بند
کردند تیر آخرین از پشت را باشد دیگر تیرها را از هم جدا ساخت دیگر سبب من گوشت و برنج و مصالح در دو یک انداخته آب نیز در آن کردند و مصلحتش در
نیز اجاع نبود دیگر خود بخورد و جوش آمد و بعد از ساخته سرد گشت اگر دند قریب بعد لنگوی طعام بر آوردند و بخورش مردم آوند دیگر فواره بر زمین
خشک نصب کرده نه بار بر دور آن گشته فواره بکیا بر جوش آمده قریب بدیه درعه بلند شده هر لحظه بزرگی دیگر آب از فواره می جوشید و گل افشانان
نیز میشد و آب فواره که بر زمین ریخت زمین تر میشد قریب یک ساعت بخورد فواره در جوش بود چون آره بر دستند آب هیچ جا پیدا نبود و باز فواره بر زمین نصب کردند و یک تیر از
یک فواره آب میریخت و از سرد گیش شرار افشان میشد قریب دو گمتری تماشا کردند دیگر یک نفر از ایشان استاده شد و نفر دیگر بالا سس آن
برگشت او ایستاده و دهنی قسم شصت نفر بالای هم ایستادند یکی آمده پای شخص اولین را مع دیگران برداشته چسپید و نفر اولین قوت
کرده خود را از دست او رها نید و پنجاه و نه نفر را برداشته در میدان گردید دیگر آدمی آوردند و یک یک اعضا آن را جدا کرده بر زمین افتاد
اعضا او افتاده بود باز چادر بر کشید و یکی از باز گیران اندرون چادر رفته بعد از ساخته بر آمد چون پارچه را برداشته آن شخص صحیح
و سالم اعضا برخواست گویا هرگز زخم بر بدن نبود دیگر کلاوه رسیمان آورد و سر رسیمان گرفته کلاوه را در هوا بلند افکند کلاوه از نظر ناماید
گشت و تار سس بنظر می آمد یک نفر از آنها ایراق بسته تماشا فرمود و گفت دشمنان من آمده در هوا ایستاده و سر رسیمانی که این طرف نمایان
بود گرفته بر آسمان عروج کرد چند آنکه از نظر تماشا نمایان غائب گشت بعد ساخته از تار رسیمان قطره های خون چکید
و بعد بدفعات تمام اعضا بدن و سر او و ایراق بر زمین افتاد در آن حال زلزلن از پرده بیرون آمده اعضا شوهری را جدا جدا بد
نوعه و گریه کنان اجازت ست شدن یعنی سوختن با آتش شوهر مرده خود گرفت و آتش فروخته با اعضا شوهر خاکستر گردید ساعتی نگذشت
که آن شخص بهان طرز ایراق از بالای آسمان بر آه تار رسیمان فرود آمده کورش بجا آورد و گفت با قبال پادشاه بردشمنان ظفر نایه
آمد و ام و اعضا که فرو ریخته از زمین بودند بر حقیقت زوجه خود اطلاع یافتند ناله و فریاد بنیاد بگویان آن گفت زلزلن می آید کنید و الا
خود را در آتش انداخته سوخته خاکستر شویم و بر آسوختن مستعد گردید درین اثنا زن او حاضر آمده گفت ای شوهر خود را بکش که
من زنده ام دیگر گمبیه آورده افشانند هیچ چیز در آن نبود بعد آن دست درون کرده و فرس بر آوردند خوش رنگ و گلان در فرس
فرس را بجنبک در آوردند هرگاه این فرسها بال همه زنده از بال آنها شور افشان می شد و یک ساعت بخوبی با هم در جنگ
بودند چون پرده بر سر فرس کشیده برداشتهند یک یک رنگین نمودار شده بنیاد خوشخوانی و قهقهه بنوع نمود که گویا در آن کو بهستانند
باز پرده در میان گذاشته چون برداشتهند و دمار سیاه کفچه دار بودند پشت آنها قرمز و دهنها باز و کفچه سر از زمین برداشته
بجهت گریختند دست شده افتادند بعد غائب شدند دیگر بر زمین جوشه کنند و گفتند که سقایان از آب پر سازند چون برگشت
پرده بر سر آن کشیده برداشتهند آب بمرتب میچ لبته بود که فیلمان بران گذاشتهند و هر که شکسته نشد دیگر دو خمیر و بر و سیم با صلیک
تیر انداز ایستاده کردند اولاد من خمیه بر چیدند و گفتند ببینید که در خمیه چیزی نیست و خمیه خالیست بعد از آن سیکه در خمیه رفت و دیگر
داخل خمیه دیگر شد و گفتند که از جانوران چرند و پرند و هر چه بفرمانید ازین خمیه بیرون آورده بچنگانیم حکم شد که شتر مرغ را بر آوند و غور
از آن خمیه باد و شتر مرغ بیرون آمدند و یکدیگر خشک کردند مجاز ازین هر دو خمیه بر جانور سس که نام می بردند باز گیران حاضر شدند